

Jutalmazásban részesültek.

A budapest I. számú csendőrkerületben:

Mertlik József 1. oszt. fegyvermester 10 ar. kor.

A székesfehérvári II. számú csendőrkerületben:

Gyarmathy Elek 3. oszt. tiszthelyettes 20 ar. kor.;
Abrabám Lőrinc 3. oszt. tiszthelyettes 20 ar. korona;
Komáromy Lajos 2. oszt. g. tiszthelyettes 100.000 K.

A szombathelyi III. számú csendőrkerületben:

Pomichál József főfegyvermester 300.000 K.

A pécsi IV. számú csendőrkerületben:

Kapronczay Bálint 1. oszt. tiszthelyettes — 1918. évi július havában elkövetett többszörös rablógyilkosságoknak leleményes és fáradságot nem ismerő buzgalommal történt kivizsgálásáért és a tettes elfogásáért — 20 ar. kor.

Horváth Jónás 2. oszt. tiszthelyettes 35 ar. kor.,
Keszler János 2. oszt. tiszthelyettes 15 ar. korona,
Belczeg Jenő 3. oszt. tiszthelyettes 15 ar. korona,
Takács Ignác főtörzsőrmester 20 ar. kor., Sinyi Lajos
csendőr 15 ar. korona, Benkő József csendőr 15 ar. kor.,
Kovács Imre csendőr 15 ar. korona, Szeverics János
csendőr 15 ar. korona, Alt József csendőr 9 ar. korona,
Kis József IX. csendőr 6 ar. korona és Agoston Pál
csendőr 6 ar. korona azért, mert Baranya, Somogy
és Tolna vármegyékben 1922—24. években vándorcigányok által elkövetett bűncselekmények közül 5 gyilkosságot, 20 rablást, 2 erőszakos nemi közösülést, 222 lopást, 8 csalást, 95 orgazdaságot derítettek ki. A nyomozás 1924. évi január hó 28-ától május hó 19-ig tartott. A bűncselekmények kapcsán 148 egyén jelentetett fel, 65 egyén pedig elfogatott. Az őrizetbe vett bűnjelek értéke több száz millió korona volt.

A szegedi V. számú csendőrkerületben:

Márovics Mátyás 1. oszt. tiszthelyettes 10 ar. kor. azért, mert 1923. évi augusztus hó 12-én Vésztő község határában ismeretlen tettes által elkövetett gyilkos-

sági kísérlettel párosult rablás, november 17-én Sarkadkeresztúr község határában elkövetett rablógyilkossági esetben 14 napon keresztül igen nagy buzgalommal, szaktudással és odaadással nyomozott, a tettest a bűnjelek és bizonyítékok beszerzése után elfogta és az igazságszolgáltatásnak átadta. Ezen bűncselekményekkel kapcsolatosan 2 megvesztegetési és 2 okiathamisítási esetet is kiderített.

Sikes András főtörzsőrmester 10 ar. kor. azért, mert a fenti ügyben az első 4 napon a nyomozást mint járőrvezető, később pedig őrsparancsnokának vezetése alatt, mint járőrtárs folytatta. A nyomozás tartama alatt őrsparancsnokát a legteljesebb odaadással, buzgalommal és kitartással támogatta.

Kozma Sándor csendőr 10 ar. kor. azért, mert a fenti eset kiderítésében 18 napon át mint járőrtárs, buzgalommal és odaadással működött közre.

Vaszlik István főtörzsőrmester 10 ar. kor. azért, mert 1924. év április havában egy Géderlakon, Kalocsán és Budapesten garázdálkodott több tagból álló paprikahamisító és csempészszövetséget 171 órán át tartó megszakítás nélküli nyomozással leleplezett. A tetteseket a bűnjelek beszolgáltatása mellett az illetékes hatóságnak feljelentette. Az okozott kár 61 mm. magyar paprika 129 millió korona értékben.

A debreceni VI. számú csendőrkerületben:

Fodor Ferenc csendőr 10 ar. kor., Mészáros János csendőr 5 ar. kor. azért, mert Hajduhadházon egy tolvajszövetkezet által 1922. év óta elkövetett 132 lopási, 1 gyűjtogatási és 1 vagyonrongálási esetet 213 órai fáradságos nyomozás során kiderítettek, tetteseket elfogták s a bűnjelekkel együtt az ügyészségnek átadták.

Dicséretetek.

Az 1925. évben.

A magyar királyi csendőrség felügyelője
által okiratilag megdicsértettek:

a budapesti I. számú csendőrkerületben:

Szili János 1. o., Szabó Sándor II. lovas 1. o., Székely András 1. o., Antal Mihály gy. 1. o., Benedek Ferenc 2. o., Papp Zsigmond 2. o., Drajkó György 2. o., Madaras Elek 2. o., Papp György 2. o., Csonka Imre 2. o., Lengyel Károly 2. o., Doba Mihály 2. o., Hári József 2. o., Polyák Máté 2. o., Varga György 2. o., Vitéz Máté Tivadar gy. 2. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén, az alárendeltek oktatása, nevelése körül kifejtett igen eredményes tevékenységükért.

Bartók Ferenc gy. 1. o., Markovics Horváth Mihály gy. 2. o. thsek, egy rablógyilkosság tettesének példát kötelességtudással és körültekintéssel való elfogásáért.

Benke János gy. 2. o. ths egy fellépett járványos betegség alkalmával kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

Erős Imre 2. o., Barabás János gy. 3. o. thsek, nagyobb bünszövetkezetnek szaktudással és körültekintéssel való ártalmatlanná tételéért.

Pál István III. 1. o. g. ths, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt, különösen mint járásparancsnok helyettes az oktatás, nevelés körül kifejtett tevékenységéért, később az irodai munkálatoknak odaadással és jó eredménnyel való ellátásáért.

Pásztor Ferenc gy. 2. o. ths, közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért, később segédmunkái beosztásában az irodai munkálatoknak példás ellátásáért.

Bálint Mihály gy. 2. o. ths, mint csendőr iskola segédoktató, később mint őrsparancsnok az oktatás, nevelés körül kifejtett kitünő tevékenységéért.

Fésüs János gy. 2. o. ths, Barkóczy János lov. ftorm., hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért és példás magatartásukért.

Báthori János lov. 2. o. ths, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt különösen mint őrsparancsnok, később mint járásparancsnok helyettes, úgy a szolgálat vezetésé, mint az oktatás és nevelés körül kifejtett igen eredményes tevékenységéért.

a szombathelyi III. számú csendőrkerületben:

Tokaji János 1. o. ths, Megyesi János 2. o. ths, Horváth Sándor II. 2. o. ths, csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén és alárendeltjeik helyes nevelése és vezetése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

a pécsi IV. számú csendőrkerületben:

Török József I. 2. o. ths, Szomor István csendőr, mert egy tagosító eljárás alkalmával fellázadt tömeg által megtámadott tagosítást kérő nyugalmazott járásbíró és az eljáró bizottságot bátor magatartásával, fegyverhasználat nélkül válságos helyzetéből kiszabadította rendet helyreállította.

a szegedi V. számú csendőrkerületben:

Eszényi Lajos 1. o., Albucz Péter 2. o. thsek, egy veszélyes rablógyilkos banda ártalmatlanná tételéért és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért.

Kolofon Béla 1. o., Kupa Mihály 2. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt tanúsított kiváló magatartásukért, a legénység kiképzése, oktatása és nevelése terén kifejtett buzgó tevékenységükért.

Pilbát György 2. o. ths., Pusztamérges, Öttömös és Szeged határában elkövetett sorozatos betöréses-lopások tetteseinek elfogásáért.

a debreceni VI. számú csendőrkerületben:

A nagyari csendőr iskola egy osztága folyó évi március hó 28-án Budapesten Werner Károly hadnagy parancsnoksága alatt az Ostrom-utcában olyan szép tartásban vonult el a Honvédelmi miniszter úr Önagyméltósága előtt, hogy annak elismerését vívta ki. Ezért az iskolát a csendőrség felügyelője megdicsérte.

az egyesített csendőriskoláknál:

Mészáros Márton 1. o., Gáspár Pál 2. o. ths, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt tanúsított kiváló

magatartásukért, jó magaviseletükért és mint segédoktatók a próbacsendőrök kiképzése, oktatása, helyes és célirányos neveléséért.

Kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttattak el:

a budapesti I. számú csendőrkerületben:

Antal Mihály gy. 1. o. ths. hosszas csendőrségi szolgálata alatt, mint járásparancsnok helyett a szolgálat vezetése, alárendeltek oktatása, nevelése körül kifejtett buzgó tevékenységeért.

Szotyori Lajos tényl. szolg. telj. ny. gy. 1. o. ths. mint a budapesti csendőr laktanya gondnoka, ezen beosztásában kifejtett igen buzgó és odaadó tevékenységeért.

Szabó Ignác 1. o., **Ivánkevic Béla** 1. o., **Szakáli Gábor** 2. o., **Horváth Kulcsár István** 2. o., **Valló József** g. 3. o., **Albert Ignác** 3. o., **Koch Sándor** 3. o., **Vitos Agoston** 3. o., **Pintér Géza** 3. o., **Bokor György** gy. 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálata alatt, de különösen a kömmün bukása óta fel szaporodott irodai munkálatoknak nagy odaadással való ellátásáért.

Xantus Gergely 2. o., **Fejér Mihály** 2. o., **Balog Lajos** 2. o., **Füleki József** 2. o., **Cseh János** 2. o., **Turcsányi János** 2. o., **Hatházi Dénes** 2. o., **Huszár János** 2. o., **Szkurka János** 2. o., **Csergő József** 2. o., **Barabás Márton** 2. o., **Kácsor József** 2. o., **Ilyés Ferenc** 2. o., **Németh Mihály** gy. 2. o., **Pintér János** 2. o., **Regdon Mátyás** 2. o., **Nagy István** V. lov. 2. o., **Mészöly István** 3. o., **Csáthi Benjamin** 3. o., **Győri Boldizsár** 3. o., **Kovács György** I. 3. o., **Szabó Mózes** 3. o., **Karácsony S. Dénes** 3. o., **Joó Ferenc** 3. o., **Berta Miklós** 3. o., **Sipos Lajos** 3. o., **Császár János** 3. o., **Majorszki István** gy. 3. o., **Szabó Gyula** lov. 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban, valamint alárendeltjeiknek helyes befolyásolása és irányítása által kifejtett igen eredményes tevékenységükért.

Karácsonyi Dénes 2. o., **Márton Ernő** 2. o., **Gál András** gy. 3. o. thsek, mint segédoktatók, a próbacsendőrök oktatása körül elért eredményes tevékenységükért.

Kovács János gy. ftörm., mint kerületi ügyészégi segédmunkás, ezen beosztásában kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

Nagy József 3. o., **Sámson Géza** lov. 3. o. thsek, **Győrfi Gábor** gy. törm., **Deák András** cs., **Kovács**

Ferenc cs., **Székely Mihály** cs., **Mohácsi Balázs** cs., **Pirok Ferenc** cs., **Szabó Sándor** gy. cs., **Rákosi Simon** lov. cs., vízáradás alkalmával kifejtett igen eredményes tevékenységükért.

Lakatos Sámuel gy. 2. o. ths. a kömmün alatt a tiszt urakkal szemben tanúsított fegyelmezett és szolgálatkész magatartásáért.

Lehőcz Pál gy. 2. o. ths. tűzvész alkalmával vagyoni mentés terén kifejtett önfeláldozó tevékenységeért.

Fitos József 2. o., **Kertész Ferenc** 3. o., **Takács Szilveszter** gy. 3. o. thsek, nagyobb tolvajbandának nagy leleményességgel való elfogásáért.

Török Dávid 2. o. ths., **Kovács Balázs** gy. ftörm., **Disznós Ferenc** gy. cs., egy rablógyilkosság tettesének elfogása körül kifejtett igen leleményes tevékenységükért.

Kalmár János 2. o. ths. patkolómester, ezen minőségében kifejtett eredményes tevékenységeért.

Varga András lov. 3. o. ths. a pótlovak idomítása terén kifejtett eredményes tevékenységeért.

Székely József gy. 2. o., **Nagy Károly** 2. o., **Nemes János** 2. o., **Nagy Gábor** 3. o., **Józsa József** 3. o., **Vörös Gyula** lov. 3. o., **Péter Lajos** 3. o., **Szombath Márton** 3. o., **Tóth József** IV. 3. o., **Simon Géza** 3. o., **Novák Lajos** 3. o., **Korpos Ignác** 3. o., **Barta Ferenc** 3. o., **Varga Sándor** gy. 3. o., **Bankó Mihály** lov. 3. o. thsek, **Lőrinczi Domokos**, **Ignác Mátyás**, **Kerekes Antal** lov., **Mihácz András**, **Barta István**, **Somodi Zsigmond**, **Csiki György**, **Hajdó Márton**, **Ferencz Mózes**, **Németh János** III., **Győrfi István**, **Vágó Gáspár**, **Bedő Gyula**, **Ábrahám István**, **Deák Sándor**, **Telek Miklós**, **Bajesi Lajos**, **Csizi Henrik**, **Greisz István**, **Rákosi Mihály**, **Sznacskó András**, **László Ignác**, **Hölter József**, **Mokos József**, **Szebeni Péter**, **Szentkirályi József**, **Horváth Sándor** IV., **Góga György**, **Herczeg József**, **Szabó Sándor**, **Németh János**, **Jakabovics Mihály** ftörmek, **Bátori Lajos** örm., **Gombály János** gy. cs., közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen szorgalmas tevékenységükért és példás magatartásukért.

Ferge Imre 2. o., **Balázs Vince** gy. 3. o., **Juhász Imre** lov. 3. o. thsek, **Horváth Gábor** gy., **Horváth Boldizsár**, **Varga Ambrus**, **Pistyur József** lov. ftörmek, egy nagyobb bünszövetkezetnek nagy szaktudással és leleményességgel való leleplezéseért.

Bobor János ftörm., **Váczi Imre** gy. ftörm., járőr vezetői kötelességeiknek lelkiismeretes ellátásáért.

a székesfehérvári II. számú csendőrkerületben:

Szabó Mihály ftörm., 7,965.000 korona értékű ruhá-
nemű és készpénzlopás tetteseinek elfogása, orgazdák

kiderítése és a bűnjelek nagyobb részének megszerzéseért.

Horváth János IV., Sándor József II. 3. o. ths., Szabó Sámuel, Németh József I. ftórm., hosszabb csendőrségi szolgálatuk ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért és jó magaviseletükért.

Bakonyi István 3. o. ths, mint közétkezésvezető a csendőr iskola közétkezésének vagyonát fáradhatatlan utánjárással és kitartó szorgalommal megsokszorozta és alapot teremtett a további eredményes gazdálkodásra.

Baksai József 2. o. ths, irodai alkalmazásban kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

a szombathelyi III. számú csendőrkerületben:

Vigh István I. 2. o., Székely István 2. o. thsek, Székely Lajos 2. o., Németh József I. 1. o., Németh István VI. 1. o. g. thsek, Józsa István 3. o. ths, Baksai József 2. o. g. ths, irodai alkalmazásukban kifejtett és előjáróikat hathatósan támogató szorgalmukért, buzgó és eredményes tevékenységükért s mindenkori példás magatartásukért.

Takács János I. 1. o., Szanati József 2. o., Tóth László 2. o., Varga Pál III. 2. o., Skrilecz János 2. o., Vida Benedek 2. o., Zormann János 3. o. thsek, Illés Pál, Gyalokai Bálint ftórm., Kuklek Imre csendőr, közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett fáradhatatlanul törekvő ige buzgó és eredményes tevékenységükért.

Torma Vörös József 3. o. ths, nagyobb szabású és bonyolult lopási ügy kiderítéseért.

Erdődi János 2. o. ths, egy feltűnést keltő rejtélyes gyilkosság kiderítéseért.

Szabó Lajos 2. o. ths, segédoktatói minőségben a kiképzés terén tanúsított ernyedetlen szorgalmáért és eredményes tevékenységeért.

Jakab József 3. o. ths, Csöndör József, Kregál József, Vincze István, Bus István, Elekes János csendőrök, egy tűzvész alkalmával a vagyonmentés terén kifejtett önfeláldozó tevékenységükért.

Balogh Ferenc örm., egy öt megtámadó mintegy 20–27 főnyi tömeggel szemben alkalmazott kardfegyver használatkor tanúsított erélyes, bátor és tapintatos, valamint eredményteljes fellépéseért.

a pécsi IV. számú csendőrkerületben:

Császár János 2. o. ths, Benkő József, Kovács Imre, Alt József, Agoston Pál, Szeverics János csend-

őrök, a Baranya-, Tolna- és Somogy vármegyék területén cigányok által elkövetett számos bűncselekmény kiderítése körül szerzett érdemekért.

Dörnyei János, Büki János 2. o. thsek, csendőrjelöltkezők gyűjtése körül szerzett érdemekért.

Bitter Ferenc 2. o. ths, Tolna község és környékén előfordult 25 rendbeli igen furfangosan elkövetett lopás leleményes kiderítésért.

Csergő Balázs, Pobori Lőrinc, Miklósi György, Puskás Lajos thsek, őrsparancsnokok a közbiztonsági szolgálat terén elért kiváló eredményekért, példás magatartásukért és alárendeltjeik helyes nevelése, oktatása, fegyelmezése és befolyása terén tanúsított lankadatlan szorgalmukért.

Varga József I. 2. o. ths, Szócs István II., Czinka János, Vad István, Bogye Péter, Péterfi Mihály, Varga István VI., Kröhner Ferenc, Szekeres István, Csikós István 3. o. thsek, Horváth Sándor III., Karap Ferenc, Bántó János, Tóth Ferenc III., Szabó Lajos III., Benedek András, Görbe János ftórmerek, Bohár Sándor, Varga János III. örmek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmáért és kiválóan eredményes működéséért.

Pilinger József, Szabó Béla 1. o. g. thsek, Kurdiés Balázs, Valasek Alajos, Kecskeméti János, Geszti Sándor 2. o. thsek, Kovács Ferenc II., Muzslai Medárd 2. o. g. thsek, irodai alkalmaztatásukban teljesített igen buzgó és lelkiismeretes szolgálatért.

a szegedi V. számú csendőrkerületben:

Vaszlik István ftórm., Géderlak, Kalocsa és Budapesto kiterjedő paprikahamisítási eset tettesének kiderítéseért.

Oláh József, Biró Gergely thsek, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor gyakorolt eredményes tevékenységükért.

Kaslik István ftórm., a fegyelem és közrend teljes felborulásával járt válságos időkben és oly körülmények között, amidőn a saját megmenekülése még teljesen közömbös magatartás mellett is kétséges lett volna, egyik szorongatott helyzetbe jutott törzstiszt előjáróját élete közvetlen kockáztatásával végső veszélyből megmentette.

a debreceni VI. számú csendőrkerületben:

Debreceni József 3. o. ths egy lopási eset nyomozásánál tanúsított igen eredményes működéseért.

Veres Márton 3. o., Tompa Sándor, Bokor Imre, Nagy Lajos thsek, Hanics János, Szücs János ftórmek

hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított igen eredményes munkájukért.

Magyar László 1. o. ths, egy nagyobb szabású lopási eset igen eredményes kinyomozásáért.

Kiss Gyula, 2. o., **Mihály Sándor** 2. o., **Bálint Lajos** 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított eredményes munkájukért.

a miskolci VII. számú csendőrkerületben:

Seress Gergely 2. o. ths, **K. Molnár János** lov. csendőr egy rablógyilkosságot elkövetett cigánykaraván elfogásáért.

Bogár József 2. o. ths, **Vasenszki István** csendőr, egy tüzeset alkalmával tanúsított férfias, önfeláldozó, magatartásukért.

Koós György lov., **Gál Imre**, **Vitéz Szilágyi István**, **Horváth Vince**, **Hadrányi András**, **Végh Imre**, **Máté György**, **Balázi Lajos**, **Traizta Sándor**, **Ambrus Agoston**, **Balogh Barta András**, **Bogár József**, **Csáthi Lajos**, **Derecskei János**, **Magyar Aron**, **H. Szücs János** 2. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért, alárendeltjeik helyes és célirányos vezetéséért és örseiknek példás rendben tartásáért.

Sebestyén Dávid 2. o., **Szabó Ferenc**, **Balogh Gyula**, **Dávid András**, **Eröss Károly**, **Tóth János** II. 3. o., **Gödrö József** 2. o., **Varga L. Gyula**, **Mészáros Gábor** 3. o., **Marján Márton**, **Magyar József**, **Tóth János** I. 2. o., **Bán József**, **Stuller András**, **Erdődi József**, 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó, eredményes tevékenységükért s alárendeltjeik helyes és célirányos neveléséért.

Szász József 3. o. ths, az abaujszántói örskerületben 1923. évben elharapódzott lopások tettseinek kiderítése és kézrekerítése, valamint az Abaujszántó községben meglazult közrend és közbiztonság helyreállítása körül kifejtett igen buzgó, leleményes és eredményes tevékenységéért.

Helyes Sándor, **Vass József**, **Szabó Károly**, **Bérczi István**, **Hajdu András**, **Gáspár Gáspár** ftörmek, **Mokán Mihály** törm., **Balázs István**, **Dorogi László** ftörmek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért és példás magaviseletükért.

Pálfi Imre 1. o., **Tóth Ferenc** 2. o. g. thsek, **Molnár György** 3. o. ths, az abaujvármegyei csendőr gazdasági hivatal felállításának alkalmával felszaporodott irodai

munkák s általában az irodai ügyködés terén kifejtett igen buzgó, fáradhatatlan és eredményes tevékenységükért.

Lang János, **Szilágyi Lajos** 2. o., **Bor József** 3. o. thsek, **Mányi János** ftörm., **Kecskeméti Sámuel** cs., hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt úgy a közbiztonsági, mint irodai szolgálatban tanúsított igen buzgó és eredményes tevékenységükért.

Tóth József 3. o. ths, mint segédoktató, az újonckiképzésnél tanúsított fáradhatatlan, buzgó és eredményes tevékenységéért.

Kokas József ftörm., a sárospataki csendőr iskolánál gazdálkodás vezetői minőségben kifejtett igen buzgó, kiválóan eredményes, fáradhatatlan tevékenységéért.

Szakály Imre, **Szonda Lajos** 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint a kerületi segéd-tisztségnél irodai alkalmazásban tanúsított buzgó, eredményes tevékenységéért és példás magaviseleteért.

Csépe Mihály 2. o. ths, egy nagyobb szabású lopási eset kiderítése, a bűnjelek biztosítása és a tettes elfogása körül kifejtett buzgó, leleményes, fáradhatatlan tevékenységéért.

Porumba József 1. o. ths, 46-rendbeli — ezek közt 41 betöréses — lopásnak 195 órán át folytatott nyomozás után történt kiderítése és a tettesek elfogása alkalmával kifejtett igen buzgó, eredményes tevékenységéért.

Vass József 3. o. ths, **Atyli Sándor** ftörm., 1923. év október havában **Friedmann Lipót** zetényi lakos kárára mintegy 7—8 millió korona kárral járt betöréses lopás tetteseinek 120 órai fárasztó és nagy körültekintéssel végzett nyomozás során történt kiderítése és elfogásáért.

A csendőrkerületi parancsnokságok által nyilvánosan megdicsértettek:

a budapesti I. számú csendőrkerületben:

Rejkó József lov. 1. o., **Szabó Félix** 2. o., **Lukács János** 2. o., **Fazekas Mihály** 2. o., **Vasi István** 2. o., **Veres Lajos** 2. o., **Pándi Ferenc** 2. o., **Szalai József** 2. o., **Szabó Albert** 2. o., **Hegyi Ernő** 2. o., **Ilyés György** 2. o., **Kemény Pál** 2. o., **Jaenczer Márton** 2. o., **Czifra István** gy. 2. o., **Szabó Erdélyi Vitus** 2. o., **Császár István** 2. o., **Tálas Antal** 2. o., **Bálint Mihály** 2. o., **Bruder József** 2. o., **Szabó Sándor** III. 2. o.

Borzai János 2. o., Dezső Bálint 2. o., Eisler István lov. 2. o., Juhász Lajos gy. 2. o., Szkurka János gy. 2. o., Kovács Dénes 3. o., Bodorits János 3. o., Duka Dénes 3. o., Gegő Károly 3. o., Fodor Ferenc 3. o., Bimbó István 3. o., Varró Bálint 3. o., Horváth Ferenc 3. o., Moravetz Béla 3. o., Pura Tivadar 3. o., Szatmári István 3. o., Venig Sándor 3. o., Vajas János 3. o., Szöllösi Pongrác 3. o., Michel János 3. o., Földvári Leó 3. o., Takács Szilveszter 3. o., Benke Ferenc 3. o., Meszlényi Lajos 3. o., Máté Zsigmond 3. o., Kotelák András 3. o., Bujtás László 3. o., Bartalos József 3. o., Juhász Imre 3. o., Szarvas Ferenc 3. o., Szebeni Sándor lov. 3. o., Schweighart Antal 3. o. g. Bozóki József 3. o., Jávorszki József 3. o., Deák Albert 3. o. thsek, Hajdu János, Finta István, Bartók János, Trombitás Ferenc, Raposa József, Sebestyén Miklós, Sólyom József, Király István, Udvar Mihály, Bozsonyik András, Bálint Zsigmond, Silló Lőrinc, Bede Lajos, Uliczki János, Soós János, Nagy János II., Hajdó Domokos, Trencsik Károly, Mészáros Károly, Bertalan Sándor, Mojzsis Mihály, Paulech Pál, Osvalda Ferenc, Orbán Simon, Veres Imre, Dorotvics János, Kardalus Dénes, Mészáros János, Gyetvai István, Lukács Mihály, Diményi Sándor, Bordi Sándor, Kurdi Bálint, Kovács István, Pintér János, László Ignác, Mayer Mihály, Balogh István József, Kádár András, Szőke Ignác, Kelemen Lajos, Szabó János IV. Horváth Gábor, Mezei Gyula, Böresök Sándor gy., Mészáros Kálmán, Farkas Albert, Oszlár Ferenc, Kiss Albert I., Barkóczi János, Papp Ferenc, Papp Pál, Zsiga István, Hochmayer János, Mátyás György, Cser Mihály, Csiki György, Sárig István, Balogh I. József ftörmek, Dudás István, Gulyás József, Biró Jónás gy., Sassi Lajos lov. ftörmek, Kitta Pál, Filip József, Kovács András gy., Kerekes János, Marosán Mihály ftörmek, Molnár Gergely ftörm., Horváth Dénes, Ujvári István, Káposzta András, Toldi Ferenc, Kiss András, Dózsa János, Hangyál Adám, Molnár Károly, Kácsul József gy., Hegedüs Béla, Veréb András, Gyetvai Imre lov. csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Nyitrai István, Csernák János, Deák András, Szórád János gy. csendőrök, csendőr iskolánál a próba-csendőrök katonai kiképzése körül teljesített buzgó tevékenységükért.

Császár János gy. 3. o., Majorszki István 3. o., Jankovics András lov. 3. o., Cs. Süveges Kálmán Padár István, Parajdi Péter, Baka Gyula csendőrök Zomboli Imre lov. cs., Nagy Antal, Melis Ferenc gy. cs., egy árvíz alkalmával kifejtett eredményes tevékenységükért.

Hatóka Károly gy. cs., tűzvész alkalmával kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

Kiss János II. gy. 2. o. ths, a népművelés terén kifejtett igen dicséretes tevékenységeért.

Antal Lajos, Salamon József, Domonkos Kálmán ftörmek, Palásti Imre lov. ftörm., a pótlovak idomítása körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

Nádudvardi Sándor gy. cs., egy rablógyilkosság tettessének elfogása és járőrvezetőjének ez alkalommal való hathatós támogatásáért.

Cseresznyés Pál gy. 2. o., Gulbert István gy. 3. o. thsek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt tanúsított példás magatartásuk, mint a kerületi parancsnokság segédtsztségéhez beosztott segéd munkások szorgalmas és előljáróinak hathatós támogatásáért és lelki ismeretes működésükért.

a székesfehérvári II. számú csendőrkerületben:

Dinga János cs., 7,965.000 korona értékű ruhanemű és készpénzlopás tetteinek elfogása, orgazdák kiderítése és a bűnjelek megszerzése körül járőrvezetőjét odaadó buzgalommal támogatta.

Horváth Lajos, Kovács M. József, Musitz Bálint, Molnár Vince 2. o., Szőke Antal 3. o. thsek, a csendőr jelentkezők gyűjtése terén kifejtett eredményes működésükért.

Balogh György cs., mert egy Sárkeresztes községben kóborolt veszett ebet testi épsége veszélyeztetésével ártalmatlanná tett.

Mátyás János ftörm., Balogh László cs., Óhuta és Diósgyőri vasgyár között történt iparvasút kisiklás alkalmával a gyors megjelenés, segélynyújtás és a súlyosan sérültek kórházba szállítása körül kifejtett ügybuzgalmaért.

Kanizsai György 2. o. g. ths, Fehér Mátyás ftörm., Bita Ferenc ftörm., csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági, mint irodai szolgálat terén kifejtett tevékenységéért és jó magaviseleteért.

a szombathelyi III. számú csendőrkerületben:

Polgár József 1. o., Sostarecz János 2. o. g. thsek, Zsigmond István gazd. vizsgát tett 3. o. ths, elismerésre méltó kötelességtudásukért, pontosságukért és igen jó szolgálatukért.

Koller Dezső cs., irodai alkalmazásban mindenkor tanúsított eredményes tevékenységeért és példás magatartásáért.

Kósi Pál 3. o., Fülöp Sándor 3. o. thsek, Kaka Adám, Borsi József ftörmek, Stricz József, Bezeg

István, Kovács Lőrinc őrmek, Piliczár Sándor cs., Bita Ferenc őrm., közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett ernyedetlen szorgalmukért és eredményes működésükért.

Gacs József 3. o. ths, Pilinger János ftörm., Kránicz József cs., egy feltűnést keltő és bonyolult ügy kiderítésében tanúsított leleményes és eredményes közreműködésükért.

Szabó József cs., egy nagyobb szabású lopás kiderítésében járőrvezetőjét fáradhatatlan szorgalommal támogató buzgó tevékenységéért.

Papszt János cs., tűzvész alkalmával a rend fenntartása és az oltás vezetése körül tanúsított tevékenységéért.

a pécsi IV. számú csendőrkerületben:

Kiss József IX. próbacs., a Baranya-, Tolna- és Somogy vármegyék területén cigányok által elkövetett számos bűncselekmény kiderítése körül, — járőrvezetőjének támogatása által — szerzett érdemeikért.

Horváth Károly III., Bedő János, Hipp Antal, Bagoly András 2. o. thsek, csendőr jelentkezők gyűjtése körül szerzett érdemeikért.

Béli Mihály, Kéki Lajos, Tóbiás István, Menyhárt Gyula, Rajcsányi Géza ftörmek, Vörös Gyula törm., Gyurákovics Imre, Mestyán János, Pomozi Lajos, Horváth Lajos II. csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmas és eredményes működésükért.

Baranyai János, Béres József 2. o. thsek, Szalai István III. cs., egy fegyveres betörőbanda ártalmatlanná tétele körül szerzett érdemeikért.

Bagoly Sámuel 3. o. ths, Fegyver Árpád, Kiss József V. őrm., irodai alkalmaztatásukban teljesített buzgó és lelkiismeretes szolgálatért.

a szegedi V. számú csendőrkerületben:

Vasók István cs., az önképzés terén felmutatott kiváló előrehaladásáért.

Vörös Miklós 3. o. ths, Sebők István ftörm., Török Pál cs., Pusztamérges, Öttömös és Szeged város határában elkövetett betöréses-lopások kiderítése körül járőrvezetőjük hathatós támogatásáért.

Lackó Péter ftörm., Rozsnyai János, Kupa Mihály 2. o., Strekfus József 3. o. thsek, Péntes Sándor ftörm., hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított eredményes működéséért.

Sándor Gábor 1. o., Busa Sándor 2. o. thsek, Racskó József, Tihanyi Dániel, Bóné Károly ftörmek, Murai

István őrm., egy rablógyilkosság tetteseinek fárászító és nagy körültekintéssel vezetett nyomozás során történt kiderítéséért.

Kővári Sándor 2. o. ths, 1924. évben Algyőn az állami iskolában megtartott karácsonyfa ünnepélyre a hadi árvák részére 12,000.000 korona értékű ruha nemű gyűjtéséért.

Bajkó Ferenc 1. o., Biró István, Kovács István 3. o. g. thsek, irodai, illetve gazdasági teendőinek kiváló szorgalommal történt végzéséért.

Berki József 3. o., Kisaszondi Lajos 2. o. thsek, Ughi Ferenc, Varga József III. ftörm., Bartók András 2. o., Kacsán András 3. o., Strobl György 2. o., Lakó József, Bagi János, Szücs Sándor, Nagy Antal, Szabó János V., Horváth Lajos 3. o. thsek, Holpert Antal ftörm., Pázsit Lajos őrm., a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért.

Szabó István III. ftörm., V. Nagy Lajos őrm., Hatházi Károly, Toldi István, Németh János I., Pengő János, Boldog János ftörmek, Horváth Gábor 3. o., Armánkó János 2. o., thsek, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított eredményes működésükért.

Balogh Lajos 3. o., Németh János 3. o., Gondos Gyárfás 3. o., Kiss Sándor 2. o. g., Oláh János 2. o., Pásztor Antal 3. o. thsek, irodai, illetve gazdasági teendőiknek kiváló szorgalommal való végzéséért.

Papp Titusz 2. o. ths, Böröczki Gyula ftörm., a közbiztonsági szolgálat terén teljesített igen buzgó és eredményes tevékenységükért.

A debreceni VI. számú csendőrkerületben:

Kun Miklós csendőr, egy lopási ügyben járőrvezetőjének hathatós támogatásáért, miáltal a lopás kiderítéséhez nagyban hozzájárult.

Bacsó László, Hegyi József ftörmek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt teljesített igen eredményes működésükért.

Váczi János csendőr, a csendőiskolánál teljesített igen eredményes szolgálatáért.

Papp János, Janka János 2. o. thsek, a csendőrjelentkezők gyűjtése körül tanúsított igen eredményes működésükért.

Almási Géza 3. o. ths, egy lopási eset kinyomozásánál tanúsított igen eredményes működéséért.

a miskolci VII. számú csendőrkerületben:

Takács József 3. o. ths, Pándi József, Papp János III. ftörmek, Tar Mihály 2. o. Dönczö András, Szalai

János, Buzás Imre 3. o. thsek, Gergely Lajos ftörm., Matkocsik Károly cs., Mester Miklós 3. o. ths, Simkó Mátyás, Varga Imre, Barta Dénes ftörmek. Kerülő György törm., Czirbesz András 2. o., Bodnár Antal, Móga Károly, Albert Ferenc 3. o. thsek, Turjanin János, Gyurók Mátyás, Végh Pál, Klemencz István ftörmek hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a köz biztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért és jó magaviseletükért.

Tamási István, Kristóf József, Dobos Ferenc csendőrök, segédoktatói minőségben az újonckiképzés terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért.

Nemes János csendőr, a miskolczi csendőr iskolánál gazdálkodás vezetői minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért.

Huszár György csendőr, a csendőr kerület segéd-tisztségénél irodai szolgálatának odaadó, buzgó, lelkiismeretes és pontos végzéséért.

Mayer Lajos csendőr, egy nagyobb szabású lopási eset kiderítése körül kifejtett buzgó tevékenységéért.

Csilbrán Miklós 2. o. ths, Sánta Péter csendőr, 46-rendbeli — ezek közt 41 betöréses — lopásnak 195 órán át folytatott fáradságos nyomozás után történt kiderítése és a tettes elfogása körül végzett igen buzgó és leleményes tevékenységéért.

Rusznák Pál 2. o., Köffer Lajos 3. o. thsek, Gál Benjamin ftörm., Sándor Imre, Szabó József II., Verebély István csendőrök, a kisgyőri kincstári erdőben tömegesen felbukkanó orvvadászok garázdálkodásának megszüntetése céljából kifejtett lankadatlan, buzgó és eredményes tevékenységéért.

Katonai és polgári hatóságok részéről elismerésben részesültek:

A m. kir. budapesti honvéd fogház parancsnoka a budapesti honvéd fogháznál kulcsár minőségben eltöltött több mint egy évi fáradságos szolgálataiért és buzgó tevékenységéért Szederjesi György 3. o. thst megdicsérte.

Zemplén vármegye főispánja 1924. év tavaszán Zemplén vármegye területén pusztított árvíz-veszély alkalmával a veszedelem elhárításához Cseny Béla főhadnagy és Szilágyi József 1. o. ths vezetése alatt kivonult sárospataki csendőr iskolának köszönetét nyilvánította.

Borsod-Gömör és Kishont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegye alispánja a folyó évi május hó 3-án Emőd községben pusztított katasztrófális felhő

szakadás okozta árvíz alkalmával a lakosság élete és vagyonának megmentése körül példás buzgalommal és önfeláldozással közreműködött emődi őrs parancsnokának és legénységének dicséretét és elismerését fejezté ki.

Sátoraljaújhely város polgármestere az 1925. évi június hó 8-án Sátoraljaújhelyen pusztított tűzvész alkalmával a Sátoraljaújhelyen állomásozott csendőrségnek a város közönsége nevében legőszintébb hálás köszönetét nyilvánította a tűz oltásánál és az élet és vagyonmentésnél tanúsított hősi, elszánt és bátor magaviseletéért.

Legelőnyösebben beszerezhetők

Órák

Ékszerek

**Nagy svájci óralerakat
Omega, Doxa, stb. zsebórák**

GÁBOR LAJOS

órák-ékszerész

Budapest, V., Lipót-körut 30.

A m. kir. Csendőrség részére kedvező részlet-
fizetésre is. Készpénzfizetésnél **10%**

árengedmény; az órákért

3 évi jótállást vállalok.

A m. kir. csendőrség rend-

I. A csendőrkerü-

Parancsnokság	Kerület	Osztály	Szárny	Iskola
I. számú kerületi parancsnokság Budapest.....	1	.	.	2 ²⁾
Osztály {	Budapest I.....	1	5	.
	Budapest II.....	1	5	.
	Szolnok.....	1	4	.
	Balassagyarmat.....	1	4	.
	Összesen az I. kerület:	1	4	18
II. számú kerületi parancsnokság Székesfehérvár	1	.	.	5
Osztály {	Székesfehérvár.....	1	4	.
	Veszprém.....	1	3 ¹⁾	.
	Győr.....	1	2	.
	Esztergom.....	1	3	.
	Összesen a II. kerület:	1	4	12 ¹⁾
III. számú kerületi parancsnokság Szombathely.	1	.	.	4
Osztály {	Szombathely.....	1	3	.
	Sopron.....	1	2	.
	Zalaegerszeg.....	1	2	.
	Nagykanizsa.....	1	2	.
	Összesen a III. kerület:	1	4	9
IV. számú kerületi parancsnokság Pécs.....	1	.	.	4
Osztály {	Pécs.....	1	4	.
	Szekszárd.....	1	4	.
	Kaposvár.....	1	4	.
	Csurgó.....	1	4	.
	Összesen a IV. kerület:	1	4	16

szeresített létszáma.

letek tagozódása.

Törzs g.h.	Osztály g.h.	Szakasz			Őrs				Megjegyzés
		Gyalog	Lovas	Összesen	Gyalog	Lovas	Vegyes	Összesen	
1	1) Ehhez egy tiszti ór-különítmény. 2) Ehhez egy lovas al-osztály.
.	1	10	.	10	43	.	.	43	
.	1	5	5	10	20	20	2	42	
.	1	2	7	9	7	25	3	35	
.	1	9	.	9	34	.	.	34	
1	4	26	12	38	104	45	5	154	
1	
.	1	9	.	9	34	.	.	34	
.	1	7	.	7	29	.	.	29	
.	1	5	.	5	21	.	.	21	
.	1	7	.	7	25	.	.	25	
1	4	28	.	28	109	.	.	109	
1	
.	1	7	.	7	28	.	.	28	
.	1	5	.	5	20	.	.	20	
.	1	5	.	5	22	.	.	22	
.	1	5	.	5	20	.	.	20	
1	4	22	.	22	90	.	.	90	
1	
.	1	8	.	8	36	.	.	36	
.	1	8	.	8	34	.	.	34	
.	1	8	.	8	33	.	.	33	
.	1	8	.	8	32	.	.	32	
1	4	32	.	32	135	.	.	135	

Parancsnokság		Kerület	Osztály	Szárny	Iskola
V. számú kerületi parancsnokság Szeged.....		1	.	.	5 ²⁾
Osztály	{ Kecskemét	1	2	.
	{ Baja	1	4	.
	{ Szentcs.	1	2	.
	{ Makó.....	.	1	3	.
	{ Gyula	1	3	.
Összesen az V. kerület:		1	5	14	5 ²⁾
VI. számú kerületi parancsnokság Debrecen...		1	.	.	4
Osztály	{ Debrecen	1	2	.
	{ Nyíregyháza.....	.	1	3	.
	{ Kisvárdá	1	2	.
	{ Berettyóújfalu	1	3	.
	{ Mátészalka	1	2	.
Összesen a VI. kerület:		1	5	12	4
VII. számú kerületi parancsnokság Miskolc....		1	.	.	3
Osztály	{ Miskolc	1	4	.
	{ Eger	1	4	.
	{ Sátoraljaújhely	1	2	.
	{ Abaújszántó	1	2	.
Összesen a VII. kerület:		1	4	12	3

Törzs s.h.	Osztály s.h.	Szakasz			Órs				Megjegyzés
		Gyalog	Lovas	Összesen	Gyalog	Lovas	Vegyes	Összesen	
1	2) Ehhez egy lovas alosztály.
.	1	1	4	5	6	14	2	22	
.	1	6	3	9	21	11	2	34	
.	1	1	5	6	4	18	2	24	
.	1	2	4	6	7	16	2	25	
.	1	2	4	6	12	14	2	28	
1	5	12	20	32	50	73	10	133	
1	
.	1	1	5	6	6	14	2	22	
.	1	3	3	6	10	14	2	26	
.	1	3	2	5	14	6	1	21	
.	1	4	3	7	16	10	1	27	
.	1	4	1	5	13	6	1	20	
1	5	15	14	29	59	50	7	116	
1	
.	1	9	.	9	34	5	1	40	
.	1	6	3	9	26	9	.	35	
.	1	5	.	5	23	.	.	23	
.	1	5	.	5	18	.	.	18	
1	4	25	3	28	101	14	1	116	

Össze-

sítés:

I. kerület	1	4	18	2
II. "	1	4	12	5
III. "	1	4	9	4
IV. "	1	4	16	4
V. "	1	5	14	5
VI. "	1	5	12	4
VII. "	1	4	12	3
Mindössze ..	7	30	93	27

1	4	26	12	38	104	45	5	154
1	4	28	.	28	109	.	.	109
1	4	22	.	22	90	.	.	90
1	4	32	.	32	135	.	.	135
1	5	12	20	32	50	73	10	133
1	5	15	14	29	59	50	7	116
1	4	25	3	28	101	14	1	116
7	30	160	49	209	648	182	23	853

II. Csapattisztek.

Alakulat	Csapatállományú							Megjegyzés		
	Altábornok	Tábornok	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	Százados	Főhadnagy			
Csendőrfelügyelőség.....	1	2	1	1	1	1	1	7		
Belügyminis- terium VI-b. osztálya	Osztályvezető és helyettes							3		
	Szolgálati csoport.....							4		
	Gazdászati csoport.....							1		
Belügyminis- terium VI-c. osztálya		2	1	1	1	5		9		
Egyesített csendőriskolák	Parancsnokság.....							2		
	Gyalog tanosztály	parancsnokság.....							2	
		1. alosztály.....							3	
		2. alosztály.....							3	
	Híradó tanfolyam	parancsnokság.....							3	
A) alosztály.....							6			
B) alosztály.....							6			
Kutyatelep.....							2			
A m. kir. csendőrség állandó tanul- mányi bizottsága.....		1	1	2	2			6		
M. kir. csendőr tiszti tanfolyamok parancsnoksága.....		1	1	2				4		
M. kir. csendőrségi felszerelési anyagoklár.....		1						1		
Kerületi parancsnokság	I. Budapest.....							10		
	II. Székesfehérvár.....							7		
	III. Szombathely.....							7		
	IV. Pécs.....							7		
	V. Szeged.....							7		
	VI. Debrecen.....							7		
	VII. Miskolc.....							7		
Osztály	Budapest I.							13 ²⁾		
	Budapest II.							13		
	Szolnok.....							10		

1) Osztályvezető mellé beosztott tisztt.

2) Az osztályok létszámában szárnyankint 1 százados és 1 főhadnagy bennfoglaltatik.

Alakulat	Csapatállományú							Megjegyzés	
	Altábornok	Tábornok	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	Százados	Főhadnagy		
Balassagyarmat.....					1	4	5	10	
Székesfehérvár.....				1		4	5	10	
Veszprém.....				1		3	5 ³⁾	9	
Győr.....					1	2	3	6	
Esztergom.....					1	3	4	8	
Szombathely.....				1		3	4	8	
Sopron.....					1	2	3	6	
Zalaegerszeg.....				1		2	3	6	
Nagykanizsa.....					1	2	3	6	
Pécs.....				1		4	5	10	
Szekszárd.....					1	4	5	10	
Kaposvár.....				1		4	5	10	
Csurgó.....					1	4	5	10	
Kecskemét.....				1		2	3	6	
Baja.....				1		4	5	10	
Szentes.....				1		2	3	6	
Makó.....					1	3	4	8	
Gyula.....					1	3	4	8	
Debrecen.....				1		2	3	6	
Nyiregyháza.....					1	3	4	8	
Kisvárd.....					1	2	3	6	
Berettyóújfal.....				1		3	4	8	
Mátészalka.....					1	2	3	6	
Miskolc.....				1		4	5	10	
Eger.....				1		4	5	10	
Sátoraljaújhely.....					1	2	3	6	
Abaújszántó.....					1	2	3	6	
Szolnok.....						1	2	3	
Salgótarján.....						1	2	3	
Székesfehérvár.....						1	2	3	
Veszprém.....						1	2	3	
Győr.....						1	2	3	

3) Egy főhadnagy tiszti különítményparancsnok.

Alakulat	Csapatállományú							Meg- jegyzés	
	Altbngy.	Tábornok	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	Százados	Főhadnagy		Összesen
Csendőri skola	Esztergom	1	2	3	
	Tata	1	3	4	
	Szombathely	1	2	3	
	Sopron	1	2	3	
	Zalaegerszeg	1	2	3	
	Nagykanizsa	1	2	3	
	Pécs	1	2	3	
	Szekszárd	1	2	3	
	Kaposvár	1	2	3	
	Csurgó	1	2	3	
	Kecskemét	1	2	3	
	Baja	1	2	3	
	Szentes	1	2	3	
	Szeged	1	2	3	
	Gyula	1	2	3	
	Debrecen	1	2	3	
	Nyiregyháza	1	2	3	
	Derecske	1	2	3	
	Nagyar	1	2	3	
Miskolc	1	2	3		
Eger	1	2	3		
Sárospatak	1	2	3		
Lovas alosz- tály	Budapest	1	2	3	
	Kiskunhalas	1	2	3	
Budapestre vezényelt csendőr egyének osztága									1 2 3 6
Repülőteri csendőr különítmény	Budapest	1	1	2	
	Székesfehérvár	1	1	2	
	Szombathely	1	1	2	
	Szeged	1	1	2	
Miskolc	1	1	2		
Összesen ..	1	2	23	29	36	171	209	471	

III. Gazdászati tisztek.

Alakulat	Gazdászati					Meg- jegyzés
	Alezredes	Őrnagy	Százados	Főhadnagy és hadnagy	Összesen	
Belügy- miniszte- rium VI-b. osztálya	Gazdászati csoport					1) He- lyettes.
	Számvevőség VI-a. osztálya					
	Számvevőség VI-b. osztálya					
Belügyminisztérium VI-c. osztálya						
Budapest központi gazdasági hivatal ...						
Felszerelési anyagraktár						
Csendőr hradó tanfolyam						
Budapestre vezényelt csendőregyének osztága						
Törzsgazdasági hivatal	Budapest					
	Székesfehérvár					
	Szombathely					
	Pécs					
	Szeged					
	Debrecen					
	Miskolc					
Osztály gazdasági hivatal	Budapest I.					
	Budapest II.					
	Szolnok					
	Balassagyarmat					
	Székesfehérvár					
	Veszprém					
	Győr					
Esztergom						

Alakulat	Gazdasági					Megjegyzés
	Alezredes	Őrnagy	Százados	Főhadnagy és hadnagy	Összesen	
Szombathely	1	.	1	
Sopron	1	1	
Zalaegerszeg	1	1	
Nagykanizsa	1	1	
Pécs	1	.	1	
Szekszárd	1	1	
Kaposvár	1	1	
Curgó	1	1	
Kecskemét	1	1	
Baja	1	1	
Szentes	1	1	
Szeged	1	.	1	
Gyula	1	1	
Debrecen	1	.	1	
Nyiregyháza	1	1	
Kisvárd	1	1	
Berettyóújfalu	1	1	
Mátészalka	1	1	
Miskolc	1	.	1	
Eger	1	.	1	
Sátoraljaújhely	1	1	
Abaújszántó	1	1	
Összesen ..	6	8	28	29	71	

Osztály gazdasági hivatal

IV. Hadbírák, orvosok, állatorvosok.

Alakulat	V.	VI.	VII.	VIII.	V.	VI.	VII.	VIII.	VI.	VIII.	Megjegyzés
	rangosztályba sorolt hadbíró				rangosztályba sorolt orvos				rangosztályba sorolt állatorv.		
Csendőr-felügyelőség.	1	.	1	1	1	
Egyesített csendőriskolák	1	.	.	
Kerületi parancsnokság	Budapest .	.	1	.	1	.	.	1	.	.	
	Székesfehérvár..	.	1	.	1	.	.	1	.	.	
	Szombathely.....	.	.	1	1	.	.	1	.	.	
	Pécs	1	.	1	.	.	1	.	.	
	Szeged	1	1	.	.	1	.	.	
Lovasosztály	Debrecen .	.	1	1	.	.	.	1	.	.	
	Miskolc...	.	1	.	1	.	.	1	.	.	
	Budapest	1	.	
Kiskunhalas....	1	
	Összesen ..	1	4	4	8	1	.	4	4	1	1

V. Csendőriskolák és különleges

Alakulat	Alhadnagy			Tiszt-			
	Gyalog	Lovas	Összesen	I. csoport			
				Gyalog	Lovas	Összesen	
Egyesített (csendőr-iskolák	Gyalog tanosztály.....	3	.	3	9	.	9
	Hiradó tanfolyam.....	2	.	2	2	.	2
	Csendőr kutyatelep.....	.	.	.	1	.	1
Budapestre vezényelt csendőr egyének osztaga.....		4	.	4	7	.	7
C s e n d ő r i s k o l a	Szolnok.....	1	.	1	4	.	4
	Salgótarján.....	1	.	1	5	.	5
	Székesfehérvár.....	1	.	1	5	.	5
	Veszprém.....	1	.	1	5	.	5
	Győr.....	1	.	1	5	.	5
	Esztergom.....	1	.	1	5	.	5
	Tata.....	1	.	1	5	.	5
	Szombathely.....	1	.	1	5	.	5
	Sopron.....	1	.	1	5	.	5
	Zalaegerszeg.....	1	.	1	5	.	5
	Nagykanizsa.....	1	.	1	5	.	5
	Pécs.....	1	.	1	5	.	5
	Szekszárd.....	1	.	1	5	.	5
	Kaposvár.....	1	.	1	5	.	5
	Csurgó.....	1	.	1	4	.	4
	Kecskemét.....	1	.	1	5	.	5
	Baja.....	1	.	1	5	.	5
	Szentés.....	1	.	1	5	.	5
	Szeged.....	1	.	1	5	.	5
	Gyula.....	1	.	1	5	.	5
	Debrecen.....	1	.	1	5	.	5
Nyiregyháza.....	1	.	1	5	.	5	
Derecske.....	1	.	1	5	.	5	
Nagyar.....	1	.	1	5	.	5	
Miskolc.....	1	.	1	5	.	5	
Eger.....	1	.	1	5	.	5	
Sárosputyak.....	1	.	1	5	.	5	
Lovas alosztály	Budapest.....	.	1	1	.	3	3
	Kiskunhalas.....	.	1	1	.	3	3
Összesen.....		36	2	38	152	6	158

alakulatok (legénység).

helyettes	Összesen rangosztályba nem sorolt havidíjas			Altiszt			Összesen legénység alhadnagytól lefelé			Megjegyzés	
	II. csoport			Gyalog	Lovas	Összesen	Gyalog	Lovas	Összesen		
	Gyalog	Lovas	Összesen								
9	.	9	21	.	21	279	.	279	300	.	300
5	.	5	9	.	9	169	.	169	178	.	178
.	.	.	1	.	1	11	.	11	12	.	12
7	.	7	18	.	18	73	.	73	91	.	91
6	.	6	11	.	11	79	.	79	90	.	90
5	.	5	11	.	11	79	.	79	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
6	.	6	12	.	12	78	.	78	90	.	90
3	3	3	.	7	7	.	53	53	.	60	60
3	3	3	.	7	7	.	53	53	.	60	60
181	6	187	369	14	383	2642	106	2748	3011	120	3131

VI. Szakaszok és

Alakulat	Albadnagy			Tiszthe-		
	Gyalog	Lovas	Összesen	I. csoport		
				Gyalog	Lovas	Összesen
Budapest I.	1	0	10	44	.	44 ¹⁾
Budapest II.	5	5	10	21	21	42
Szolnok	2	7	9	7	28	35
Balassagyarmat	9	.	9	34	.	34
Székesfehérvár	9	.	9	34	.	34
Veszprém	8	.	8	31	1	32
Győr	5	.	5	21	.	21
Észtergom	7	.	7	25	.	25
Szombathely	7	.	7	28	.	28
Sopron	5	.	5	20	.	20
Zalaegerszeg	5	.	5	22	.	22
Nagykanizsa	5	.	5	20	.	20
Pécs	8	.	8	36	.	36
Szekszárd	8	.	8	34	.	34
Kaposvár	8	.	8	33	.	33
Csurgó	8	.	8	32	.	32
Kecskemét	1	4	5	7	15	22
Baja	6	3	9	22	12	34
Szentes	1	5	6	5	19	24
Makó	2	4	6	8	17	25
Gyula	2	4	6	13	15	28
Debrecen	1	5	6	7	15	22
Nyíregyháza	3	3	6	11	15	26
Kisvárdá	3	2	5	14	7	21
Bettyóújfalú	4	3	7	16	11	27
Mátészalka	4	1	5	13	7	20
Miskolc	8	1	9	34	6	40
Eger	7	2	9	26	9	35
Sátoraljaújhely	5	.	5	23	.	23
Abaújszántó	5	.	5	18	.	18
Összesen ..	161	49	210	659	198	857

őrsök (legénység).

lyettes			Összesen rangosztályba nem sorolt havidíjas			Altiszt			Összesen legénység alhadnagytól lefelé			Megjegyzés
II. csoport			Gyalog	Lovas	Összesen	Gyalog	Lovas	Összesen	Gyalog	Lovas	Összesen	
Gyalog	Lovas	Összesen										
43	.	43	97	.	97	297	.	297	394	.	394	
21	21	42	47	47	94	145	145	290	192	192	384	
10	25	35	19	60	79	58	183	241	77	243	320	
34	.	34	77	.	77	235	.	235	313	.	312	
34	.	34	77	.	77	234	.	234	311	.	311	
30	.	30	69	1	70	216	5	221	285	6	291 ²⁾	
21	.	21	47	.	47	145	.	145	192	.	192	
25	.	25	57	.	57	173	.	173	230	.	230	
28	.	28	63	.	63	194	.	194	257	.	257	
20	.	20	45	.	45	138	.	138	183	.	183	
22	.	22	49	.	49	152	.	152	201	.	201	
20	.	20	45	.	45	138	.	138	183	.	183	
36	.	36	80	.	80	249	.	249	329	.	329	
34	.	34	76	.	76	235	.	235	311	.	311	
33	.	33	74	.	74	225	.	225	299	.	299	
32	.	32	72	.	72	221	.	221	293	.	293	
7	15	22	15	34	49	47	105	152	62	139	201	
22	12	34	50	27	77	151	82	233	201	109	310	
5	19	24	11	43	54	33	132	165	44	175	219	
8	17	25	18	38	56	54	118	172	72	156	228	
13	15	28	28	34	62	89	103	192	117	137	254	
7	15	22	15	35	50	48	103	151	63	138	201	
11	15	26	25	33	58	77	104	181	102	137	239	
15	6	21	32	15	47	97	44	141	129	59	188	
17	10	27	37	24	61	112	74	186	149	98	247	
14	6	20	31	14	45	93	45	138	124	59	183	
35	5	40	77	12	89	236	40	276	313	52	365	
26	9	35	59	20	79	181	60	241	240	80	320	
23	3	23	51	.	51	159	.	159	210	.	210	
18	.	18	41	.	41	125	.	125	166	.	166	
664	190	854	1484	437	1921	4556	1343	5899	6040	1780	7820	

1) Ebből egy I. csoport. tñts. laktanyagondnok Budapesten.
2) Ebben a hajmáskéri tisztí örkönítmeny állománya: 1 gyalog alhadnagy, 2 gyalog, 1 lovas I. csoportbeli, 2 gyalog II. csoportbeli tiszthelyettes, 15 gyalog, 5 lovas altiszt.

VII. Irodai

Alakulat	Csapat					
	Alhadnagy		Tiszthelyettes			
			I.		II.	
	csoport					
Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	
Csendőrfelügyelőség.....	1	.	1	.	1	.
Belügy- minisz- terium	1	.	2	.	1	1
VI-b. oszt.
Belügyminiszterium VI-c. osztálya...	1	.	1	1	2	1
Egyesített csendőr- iskolák
Felszerelési anyagraktár.....
Tanulmányi bizottság.....	1	2
Csendőr kerületi parancs- nokság	1	1	3	1	1	2
Budapest	1	.	3	.	2	.
Székesfehérvár	1	.	2	.	2	.
Szombathely	1	.	2	.	2	.
Pécs	1	.	3	.	2	.
Szeged	.	1	1	1	2	1
Debrecen	1	.	2	1	1	1
Miskolc	1	.	2	1	2	.
Budapest I.	1	.	2	.	2	.
Budapest II.	1	.	1	1	1	1
Szolnok	.	1	1	1	.	1
Balassagyarmat	1	.	2	.	1	.
Székesfehérvár	1	.	2	.	1	.
Veszprém	1	.	.	.	2	.
Győr	1	.	1	.	1	.
Esztergom	1	.	1	.	1	.
Szombathely	1	.	1	.	1	.
Sopron	1	.	1	.	1	.
Zalaegerszeg	1	.	1	.	1	.
Nagykanizsa	1	.	1	.	1	.
Pécs	1	.	2	.	1	.
Szekszárd	1	.	2	.	1	.
Kaposvár	1	.	2	.	1	.

segéd munkások.

á l l o m á n y u						Gazdászati tiszthelyettes		Mindössze segéd munkás	Megjegyzés
Összesen r. o. n. s. h.		Altiszt		Mind- össze		I.	II.		
Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	csoport			
						Összesen	Mindössze		
3	.	.	.	3	.	.	.	3	
4	1	.	.	4	1	6	3	9	9
.	5	3	8	8
.	9	6	15	15
4	2	.	.	4	2	1	1	2	8
.	.	2	.	2	.	.	.	2	2
.	.	2	.	2	.	.	.	2	2
.	.	2	.	2	.	.	1	1	1
.	2	.	2	2
1	.	.	.	1	.	.	.	1	1
5	4	.	.	5	4	.	.	9	9
6	.	.	.	6	.	.	.	6	6
5	.	.	.	5	.	.	.	5	5
6	.	.	.	6	.	.	.	6	6
3	3	.	.	3	3	.	.	6	6
4	2	.	.	4	2	.	.	6	6
5	1	.	.	5	1	.	.	6	6
5	.	.	.	5	.	.	.	5	5
3	2	.	.	3	2	.	.	5	5
1	3	.	.	1	3	.	.	4	4
4	.	.	.	4	.	.	.	4	4
4	.	.	.	4	.	.	.	4	4
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
3	.	.	.	3	.	.	.	3	3
4	.	.	.	4	.	.	.	4	4
4	.	.	.	4	.	.	.	4	4
4	.	.	.	4	.	.	.	4	4

Csapat-

Alakulat

Al- hadnagy	Tiszthelyettes	
	I.	II.
	csoport	
Gyalog	Gyalog	Lovas
Lovas	Lovas	Gyalog
		Lovas

Osztályparancsnokság	Csurgó.....	1	.	2	.	1	.
	Kecskemét	1	.	1	1	.
	Baja.....	1	.	1	1	1	.
	Szentes	1	.	1	1	.
	Makó	1	.	1	1	.
	Gyula	1	.	.	1	.	1
	Debrecen	1	.	1	1	.
	Nyiregyháza	1	.	1	1	.
	Kisvárdá.....	1	.	1	.	.	1
	Berettyóújfalú.....	1	.	1	1	.	.
	Mátészalka	1	.	1	.	.	1
	Miskolc	1	.	2	.	1	.
	Eger.....	1	.	1	1	1	.
	Sátoraljaújhely	1	.	2	.	.	.
Abaujszántó.....	1	.	1	.	1	.	
A csendőrség felügyelőjének ügyésze	1	.	1	.	1	.	
Kerületi csendőr- ügyészség	Budapest.....	.	1	1	.	1	.
	Székesfehérvár.....	1	.	1	.	.	.
	Szombathely	1	.	1	.	.	.
	Pécs.....	1	.	1	.	.	.
	Szeged	1	.	1	.	.	.
	Debrecen	1	1	.	.	.
Lovas alosztály	Miskolc	1	.	1	.	.	.
	Budapest
Törzs- gazdasági hivatal	Kiskunhalas
	Budapest.....
	Székesfehérvár
	Szombathely
	Pécs
	Szeged
Budapesti központi gazdasági hivatal	Debrecen
	Miskolc
Csendőr híradó tanf. gazdasági hivatala
Budapestre vezényelt csendőregyének osztágának gazdasági hivatala

állományu

Gazdasági
tiszthelyettes

összesen r. o. n. s. h.		Altiszt		Mind- össze		I.	II.	Összesen	Mindössze segédmunkás	Megjegyzés
Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	csoport				
4	.	.	.	4	4	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
3	1	.	.	3	1	.	.	.	4	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
1	2	.	.	1	2	.	.	.	3	
2	1	.	.	2	1	.	.	.	3	
2	1	.	.	2	1	.	.	.	3	
2	1	.	.	2	1	.	.	.	3	
4	.	.	.	4	4	
3	1	.	.	3	1	.	.	.	4	
3	.	.	.	3	3	
3	.	.	.	3	3	
3	.	.	.	3	3	
2	1	.	.	2	1	.	.	.	3	
2	.	.	.	2	2	
2	.	.	.	2	2	
2	.	.	.	2	2	
2	.	.	.	2	2	
1	1	.	.	1	1	.	.	.	2	
2	.	.	.	2	2	
.	1	.	1	1	
.	1	.	1	1	
.	7	4	11	11	
.	6	2	8	8	
.	6	2	8	8	
.	6	2	8	8	
.	6	3	9	9	
.	6	3	9	9	
.	6	2	8	8	
.	3	1	4	4	
.	3	1	4	4	
.	1	.	1	1	

Alakula	Csapat					
	Al-hadnagy		Tiszthelyettes			
			I.		II.	
	csoport					
Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	
Budapest I.
Budapest II.
Szolnok
Balassagyarmat
Székesfehérvár
Veszprém
Győr
Esztergom
Szombathely
Sopron
Zalaegerszeg
Nagykanizsa
Pécs
Szekszárd
Kaposvár
Csurgó
Kecskemét
Baja
Szentes
Szeged
Gyula
Debrecen
Nyiregyháza
Kisvárdá
Berettyóújfalú
Mátészalka
Miskolc
Eger
Sátoraljaújhely
Abaújszántó
Összesen ..	39	10	60	16	45	11

Osztály gazdasági hivatal

állomány						Gazdasági tiszthelyettes		Mindössze segédmunkás	Megjegyzés
összesen r. o. n. s. h.		Altiszt		Mind- össze		I.	II.		
Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	Gyalog	Lovas	csoport			
						Összesen			
.	4	4	8	8
.	4	3	7	7
.	2	4	6	6
.	2	4	6	6
.	3	3	6	6
.	3	2	5	5
.	2	3	5	5
.	2	3	5	5
.	3	2	5	5
.	2	3	5	5
.	3	3	6	6
.	2	4	6	6
.	3	3	6	6
.	2	4	6	6
.	3	2	5	5
.	4	1	5	5
.	2	3	5	5
.	3	2	5	5
.	2	3	5	5
.	2	3	5	5
.	3	3	6	6
.	3	3	6	6
.	2	3	5	5
.	2	3	5	5
144	37	6	.	150	37	153	121	274	461

VIII. Fegyver-, patkoló- és műmesterek és polgári alkalmazottak.

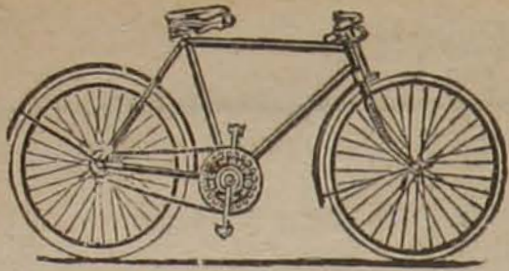
Alakulat	Fegyvermester	Patkolómester	Műmester	Havibéres polgári alkalmazottak							Megjegyzés	
				Irodaszolgá	Telefonkezelő	Szerelő	Szilgyártó	Cipész	Szabó	Háziszolga		Kocsis
Csendőrfelügyelőség				1) 2							1	1) Segédtsz-
Gyalog tanosztály..								7)	7)		1	ség- és ügyész-
Híradó tanfolyam..	1							7)	7)	2	2	2) Ellátja a
Csendőr kutyatelep											1	tiszti tanfolyam
Budapestre vez. cs. egy. osztaga.....								7)	7)	1	1	irodászolgái
Tanulm. bizottság..			2)	1								teendőit is.
Felsz. anyagraktár.			5	4								3) Segédtsz-
Kerület	Budapest.....	4)	5)	3)	6)	5)	18	18	1	1	4	ség 2 (Bpsten
	Székesfehérvár	1		3)			10	10			2	3), ügyészség
	Szombathely..	1		3)		1	12	12	1	2	2	'aszombathelyi
	Pécs.....	1		3)			14	14			2	kivételével),
	Szeged.....	1	5)	3)		5)	14	14			2	osztályparancs-
	Debrecen.....	1		3)			13	13			2	nokságok, törzs-
Miskolc.....	1		3)			13	13			2	és osztálygaz-	
Összesen....	9	2	5	95	2	2	2	99	99	2	29	dasági hivata-
												lok 1—1.
												4) A kerületi
												parancsnokság
												székhelyén levő
												osztálygazdasá-
												gi hivatalnál.
												5) A lovas al-
												osztályoknál.
												6) A budapesti
												laktanyában.
												7) A légénység-
												gi létszám ter-
												hére.

IX. Lovak.

Alakulat	Hátas	Hámos	Összesen	Alakulat	Hátas	Hámos	Összesen
Csendőrfelügyelőség.....	2	2	4	O s z t á l y	Kisvárda.....	59	59
Egyesített csendőriskolák	parancsnokság....	1)	1)		Berettyóújfalu... 98 . 98		
	gyalog tanosztály..	5	2		7	Mátészalka..... 59 . 59	
	híradó tanfolyam..	7	16		23	Miskolc..... 52 . 52	
csendőr kutyatelep.	4	2	6	Eger..... 80 . 80			
Budapestre vezényelt csendőregyének osztaga		4	4	Sátoraljaujhely.. 27 . 27			
O s z t á l y	Budapest II.....	192	192	Csendőriskola	Székesfehérvár..	4	4
	Szolnok.....	243	243		Szombathely.....	4	4
	Veszprém.....	6	6		Pécs.....	4	4
	Kecskemét.....	139	139		Szeged.....	4	4
	Baja.....	109	109		Debrecen.....	4	4
	Szentes.....	175	175		Miskolc.....	4	4
	Makó.....	156	156		Lovas alosz-tály	Budapest... 66 8 74	
	Gyula.....	137	137			Kiskunhalas. 66 2 68	
	Debrecen.....	137	137		Összesen .. 1930 60 1990		
	Nyiregyháza.....	138	138				

1) 3 ló az összlétszám terhére.

2) Az összes helybeli alakulatok részére.

30 év óta a világot uraló eredeti Langel **The Champion kerékpárok**at 3 évi jótállással előnyös részletre. **Kerékpár - alkatrészeket** nagybani gyári árban 30%_o árleszállítással szállítunk vidékre is.

1 drb külső gummi ...	100-tól	170 ezerig
1 drb belső gummi ...	30-tól	60 ezerig
1 drb Acetylen-lámpa ...	---	90 ezer
1 drb lánc ...	46-tól	58 ezerig
1 pár pedál ...	46-tól	70 ezerig

Motobecane francia és Douglas eredeti angol motorok főraktára

LÁNG JAKAB és FIA

KERÉKPÁR- ÉS MOTOR-NAGYKERESKEDŐK

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 41.

Nagy árjegyzék ingyen!

Alapítva 1869

KEMÉNYFA BUTOROK

elismert győri gyártmány jótállással

HEGEDÜS ÉS TÁRSA-nál

Budapest, VII., Dohány-u. 10.

Csendőrségnek és közalkalmazottaknak 12 havi részletre előleg nélkül.

A háboru utáni társadalom egyes kérdései és az azok körüli teendők.

Irta: Dr. Kenyeres Balázs.

A háború, a nyomába lépett forradalom, a kommunizmus, az oláh megszállás, amelyek a magyar nemzetnek egy évezred alatt gyűjtött értékei közül sokat megsemmisítettek, súlyosan károsították a magyar csendőrséget is. Tagjai közül számosan, a legénység és tisztikar legjobbjai közül sokan, áldozták fel magukat a haza oltárán, sokaknak köztük a tisztikar három oszlopos tagjának életét alattomos gyilkosság oltotta ki. A régi hatalmas törzsnek levelei, sőt hatalmas ágai is lehullottak, de maga az élet-erős törzs megmaradt s alig hogy elmúltak a viszontagságok, újabb leveleket, ágakat fakasztott. Ma már a magyar csendőrség rohamlépésben halad azon az úton, amely a multnak magyar csendőrségét ahhoz a dicsőséghez juttatta, hogy világszerte mint a magyar állam legjobban bevált intézményét emlegették. Közeledik ehhez a ponthoz a jelennek magyar csendőrsége annak dacára, hogy útjának akadályai a multhoz viszonyítva erősen megszaporoztak és megnövekedtek.

Amikor fegyvereink a győzelem dicsfényében ragyogtak északon, keleten, délen és nyugaton egyaránt, mikor a magyar nemzet fiai osztály- és rangkülönbség nélkül egymással kezét fogva vetélkedtek a közös haza áldozatrakész szolgálatában, rózsa-színű szemüvegen keresztül nézve az eseményeket, a jobb jövő reményével azt hihettük, hogy a háború tisztító tűz lesz, mely megacélozza az emberek jellemét, felkelti az összetartozás tudatát, testvérként állítja a magyart a magyar mellé s érvényre juttatja a társadalomban az erényt, a becsületességet, az igazságszeretetet és tiszta erkölcsöket. A háború elvesztése nemcsak a reményeket semmisítette meg, de olyan állapotokat teremtett, amelyeket előre még az sem láthatott, aki fekete szemüvegen keresztül nézte a fejleményeket. A háború elvesztése és annak következményei folytán leromlott az ország gazdasági ereje, nagyfokú eltolódás jelentkezett az egyes társadalmi rétegek között, elpusztult a középosztály, amely a magyar hagyományok letéteményese volt, megnehezdedtek az ipari munkásság kereseti viszonyai, fokozatosan nehezedik a gazdasági munkások megélhetése is, fokozódtak a vagyoni helyzetnek ellentétei, az éhhallál küzködő nyomorúság mellett jelentkezik a féktelen élvezethajszolás elképzelhetetlen tobzódása, újabb politikai és egyéb ellentétek állottak elő, amelyek szembeállítják a közös anyának gyermekeit. Mindezek mellett ijesztő mértékben jelentkezett a testi és lelki romlás, a kötelességtudás hiánya, a könnyű megélhetésnek mindenáron való biztosítására irányuló törekvés, szaporodott az öngyilkosságok, de a bűntények száma

is, csökkent a születés, de viszont nőtt a halálozás arányszáma, rövidült az emberek életének tartama, szaporodtak a betegségek, amelyek nemcsak a jelenleg élő nemzedék munkaerejét csökkentik, hanem egy újabb nemzedék fejlődését is súlyosan befolyásolják. Nemzetiünket a szerencsétlenségek a pusztulás útjára vezették s azon csak akkor fog megállani, jobb jövőjét csak az fogja biztosítani, ha a pusztuló apák helyébe számban és testi- lelkiekben gyarapodott új nemzedék lép az élet sorompói közé. Ezt pedig csak a jelen nemzedék biztosíthatja, mert jó termés csak jó és jól művelt földből fakadhat. A nemzetmentő munkában részt kell hogy vegyen a magyar államnak minden intézménye, a közigazgatás, a közegészségügy és az igazságszolgáltatás terén kifejtett kötelesség teljesítéssel, részt kell vennie abban minden magyarnak, akinek erre a sors módot és lehetőséget adott. Nagyjelentőségű hivatása van ezen a téren a csendőrségnek is. Annak legszerényebb tagjai is, azok, akik községekben teljesítenek őrszolgálatot, védve azoknak a kérges tenyerű testvéreinknek érdekeit, akik a magyar földből fakasztják mindnyájunk számára az életerőt, jelentékeny mértékben hozzájárulhatnak saját hatáskörükhöz ahhoz, hogy a jobb jövőt veszélyeztető akadályok elháruljanak és nemzetünk egén újból fényesen ragyogjon az élet csillaga. A kötelességteljesítés nehézségei persze ma nagyobbak, mint a múltban, az akadályok szaporodtak, növekedtek, s a magyar állam gazdasági erejének hanyatlása, a végletekig vitt takarékoság pedig az igénybe vehető eszközöket körülátózza. Ilyen körülmények

között az eredményes munkát csak a buzgalom öregbedése, a kitartás növekedése és a tudás gyarapodása biztosíthatja. A buzgalom és kitartás tekintetében a csendőrségnél a múltban nem volt hiba és ma sincsen. Hiba a tudás tekintetében sincsen, mert a csendőrség kiképzésének színvonala a múlthoz képest nem csökkent, sőt emelkedett s kellőképen ki vannak dolgozva a működést irányító utasítások is. Ha mindezeknek dacára örömmel vállalkoztam a zsebkönyv szerkesztése által felkinált hasárok felhasználására a tudás fokozásának igyekezetével, tettem ezt azért, mert remélem, hogy 30 évet meghaladó törvényszéki orvosi szolgálatomban szerzett tapasztalataimmal egyes, az orvostudomány körét érintő kérdésekben olyan tanácsokat adhatok a csendőrségnek, amelyeket értékesítve, részben hivatalos, részben magánúton a nemzetmentő munkában részt vehet. Módomban lett volna tanácsaimat tételekbe foglalt szabályokban sorakoztatni, de célszerűbbnek vélem egyes, a társadalmat mai helyzetében közelebbről érintő kérdések részletes tárgyalásba fogni bele a teendőket azért, mert tudom, hogy a szabályok az életben igazán csak akkor érvényesülnek, ha azok alkalmazója indokaikat látja s ha maga szerkesztheti meg magának tények és körülmények ismerete folytán eljárásának irányító tételeit.

A nemi betegségek.

Egyik életbevágóan fontos kérdése a mai társadalomnak a szaporodás csökkenése, amely a születés és halálozás arányszámainak, előbbinek csökkenése, utóbbinak

növekedése folytán kedvezőtlené lett viszonyaiból állott elő. Mutatkozik ma világszerte nemcsak a szerencsétlenség által sújtott, de a háborúból szerencsével kikerült nemzeteknél is. Okai szoros összefüggésben állanak az emberek testi és lelki erőinek hanyatlásával, az erkölcsök züllésével, a megélhetés megnehezedésével és ezeknek az emberek nemi életére gyakorolt befolyásával.

Régi mondás, amely mindig igaz marad, hogy az állam legerősebb oszlopa a család, ennek az oszlopnak pedig talpköve a házasság. A házasság és az ezen felépülő család biztosíthatja, hogy a gyermekek az állam hasznos polgáraivá felneveltesse. Minden nemi érintkezés, amely a házasság keretein kívül történik, veszedelmes lehet az egyénre, de veszedelmes a társadalomra is, mert az erkölcsök lazulásához vezet, a nemi betegségek terjedését okozza, s a törvénytelen gyermekek számát szaporítja. A következmények mindenike súlyosan károsítja a társadalmat. Az erkölcsök megromlása alkalmas a házasságkötések számának csökkentésére, veszélyezteti a házasságot az által is, hogy egyik vagy másik fél megelőző nemi élvezetek folytán kimerült tehetséggel vagy betegséggel fertőzve lép bele abba. Ezenkívül az erkölcsök megromlása azzal is károsítja a társadalmat, hogy fajtalankodásokra, sőt szemérem elleni bűncselekményekhez is vezethet.

A nemi betegségek kérdése egyik legfontosabb kérdése a közegészségügynek, mert ezek nemcsak a jelenleg élő, hanem a jövőbeli nemzedék érdekeit is súlyosan veszélyeztetik. Sajnos, a háború óta ezek a

betegségek is lényegesen megszáporodtak, főleg azért, mert családjuktól elszakított katonák ezeket hányattatásaik közben megszerezték és hazaszállították. Közülök különösen veszedelmes a vérbajhoz vezető ú. n. kemény fekély, de a kankós megbetegedés sem olyan ártatlan baj, mint amilyennek sokan tartják. Sokan vesztik el szemük világát azért, mert tisztátalan kezeik átviszik a kankós betegséget okozó váladékot azokra, sokan öntudatos szemekkel soha sem szemlélhetik a világot azért, mert beteg anyjuk nemi részéből szülés közben kerül a váladék szemekbe, azokra örök sötétséget borítva. Károsíthatja a kankós megbetegedés a férfi nemzőképességét, nagyon gyakran megszünteti a nő fogamzóképességét s az illetőket végleg és örökre képtelenné teszi arra, hogy a szaporodás kötelességét teljesítsék. Még sokkal veszedelmesebb a kemény fekély, mert azzal kapcsolatosan a vérnek megromlása, az ú. n. vérbaj áll elő. Ennek a betegségnek rendkívül nagy jelentősége különösen az újabb időkben domborodott ki élesen. Az újabb orvosi kutatások számos eddig rejtélyes betegség okaként a vérbajt állapították meg. Ez szerepel nagyon gyakran a vérereknek — sokszor hirtelen halált okozó — megbetegedéseinél, ez idézi elő a hátgerincsörvadást s ez az okozója az elmebetegségek egyik legsúlyosabb fajtájának az előrehaladó hűdéses elmezavarnak, a paralysisnek. Kihat a betegség nemcsak a jelenben élő, de a jövőbeli nemzedékre is, mert vérbajos apától, illetve anyától származó magzat sokszor már az anyaméhben meghal s ha élveszületik is, állandó testi és lelki nyomorékságot

hoz magával s azt, ha kivételesen lesznek ivadécai, azokra is átörökli.

De az újabb orvosi kutatások nemcsak a vérbajnak súlyos testi és lelki betegségeket okozó jelentőségének megállapításával tetten nagy szolgálatot az emberiségnek, hanem a vérbaj okozóinak megtalálásával is. Egy pár év óta tudjuk, hogy a vérbajt a legapróbb élősdiek csoportjába tartozó, csak nagyító üveggel látható dugóhúzóhoz hasonló csavarodott pálcikák idézik elő, amelyeket a vérbajhoz vezető fekélyben meg lehet találni s ezzel az illető fekélynek veszélyes természetét meg lehet határozni.

Ma már az orvostudománynak — különleges vérvizsgáló módszerekben — arra is állanak eszközök rendelkezésre, hogy a már kialakult vérbajt, amely előáll olyan módon, hogy a fekélyből a betegséget okozó csirák a vérbe jutnak, biztosan felismerje.

A baj okozóinak felismerése révén jutott el az orvostudomány annak gyógyítása eszközeihez. Ma már az idejekorán igénybevett orvosi segítség biztosan megtudja akadályozni, hogy a kezdeti fekélyből vérbaj legyen, sőt biztosan meg tudja gyógyítani a kifejlődött vérbajt is, ha még nem telt el sok idő, fejlődése óta. Ezért a nemzetmentő, sőt az embermentő nemzetközi küzdelemnek egyik legfontosabb feladata lenne a vérbaj idejekorán való gyógyításának biztosítása. Mindenki, akinek erre módja van, részt kellene hogy vegyen az emberiség egyik legnagyobb átka elleni küzdelemben, mert tekintettel arra, hogy a betegség alattomos módon, nemcsak nemi érintkezés útján, hanem csókolózás, közös evőeszközök, ruhadarabok használása által is terjedhet,

egyetlen beteg meggyógyítása is nagy veszedelmet hárít el a veszedelmet nem is sejtő környezetről.

Jelentős veszedelme a házasságon kívüli nemi érintkezésnek a törvénytelen gyermekek számának szaporodása is, mert ezek a szerencsétlenek sokszor a társadalmon bocsulják meg apjuk és anyjuk vétkét, amely nekik életet adott. Mindenütt megegyeznek a bűnügyi statisztikák abban, hogy a törvénytelen gyermekek számukat meghaladó arányban szerepelnek a bűncselekmények elkövetőinek sorában.

Az államnak az emberek nemi életébe való beavatkozása, sajnos, csak szűk térre korlátozott. A társadalmi viszonyoknak mai alakulása mellett, amely a családalapítást megnehezíti, de bőséges alkalmat ad arra, hogy a nemi ösztön a fiatalságban túlságosan korán felébredjen, a házasságon kívüli nemi érintkezést megszüntetni, de még korlátozni sem lehet s az állam tevékenysége csak a házasságon kívüli nemi érintkezés következményeinek elhárítására szorítkozik a prostitúció ügyének rendezése, a törvénytelen, elhagyott gyermekekről való gondoskodás és a nemi betegségek gyógykezelésének lehető biztosítása útján.

A fentebbieken felül látjuk az állam beavatkozását a házasság és családi élet rendezése körül az erkölcsök megrontásának megelőzése és a szemérem elleni bűncselekmények üldözése körül.

Hogy az utóbbiak száma a háború óta miképpen alakult, nem tudom, de hiszem, hogy az erkölcsök lazulása mellett — amit egyebek között a férfiak és nők közötti kölcsönös beleegyezés mellett végrehajtott faj-

talankodás terjedése is elárul — számuk megnövekedett. Közülük a legfontosabb nemcsak ezért, mert a legsúlyosabb, nemcsak azért, mert a hatóságokat leggyakrabban foglalkoztatja, hanem azért is, mert gyakran szerepel hamis vádaskodások tárgyaként: az erőszakos nemi közösülés. Kérdéseivel természetesen a zsebkönyv szűkre szabott keretei között részletesen nem foglalkozhatom, de tapasztalataim alapján indokoltnak tartom megemlíteni az alaptalan, de jóhiszemű vádaknak nagyjában hasonló formák között jelentkező, sűrűn ismétlődő eseteit. A gyanu előáll azon alapon, hogy az anya serdiületlen, többnyire 6—8 éves leánygyermekének öltöztetése, mosdatása alkalmával annak nemi részein gyuladásnak, ruházatán genyngyes kifolyásnak jeleit észleli. Első gondolata, hogy a gyereken nemi merényletet követtek el. Előveszi azt és elébb szép szavakkal kérleli, hogy mondja meg az igazat, ha a szép szó nem használ, következik a fenyegetés, majd ennek beváltásával a büntetés. A gyermeknek könnyen befolyásolható lelke a végén is megtörik: elfogadja, sőt talán még el is hiszi azt, amit az anyai tekintély folyton ismételt előtte. Azontúl szajkó módjára előadja azt, amit az anyától hallott, s tettesként megjelöli azt a férfit, akit az anya gyanuba fogott s akinek nevét előtte emlegette. Néha a gyanut még orvosi bizonyítvány is erősíti, amennyiben az igénybe vett orvos, aki kankós-megbetegedést talál, ezt — maga is befolyásolva az anya rémüldözése által — közösülésből származtatja és ezzel megindít egy lavinát, amelyet útján nagyon nehéz feltartóztatni. Pedig kifolyással járó megbetegedése gyerme-

kek nemi részének, sőt azok kankója is, nemcsak közösülés, de sokféle más módon is beállhat annál könnyebben, mert serdületlen gyermekek nemi része a kankós ragályllyal szemben igen nagy mértékben fogékony. Létrejöhet a betegség beteg egyénnel való együttthalás, közös mosdó, törülköző használata folytán, amire főleg a szegényebb néposztályok körében bőségesen van alkalom. Egymagában a kankós megbetegedés jelenlétének megállapítása tehát semmit sem bizonyít, s legfeljebb akkor van némi, de csak csekély értéke, ha a gyanúsított is hasonló bajban szenved és ha a gyermek betegségének kifejlődési foka megegyezik a vádbeli cselekmény idejében történt ragályozással. Épen az utóbbi körülmény derítette ki több esetben a gyanúsított ártatlanságát, amennyiben a betegség kifejlődésének foka semmikép sem egyezett a cselekmény elkövetésének állított idejével.

Több esettel találkoztam, amelyben a bűnjelként szereplő ingecske, amelyet a szülők állítólag a bűncselekményt követő napon húztak le a gyermekről, tele volt beszáradt gennyes foltokkal, aminek alapján ki lehetett zárni a cselekménynek az állított időben való történését, mert kankós ragályozás esetében a gennyes kifolyás csak egy pár nap múlva szokott jelentkezni. Ezért kívánatos minden hasonló panasz esetében a gyermek által viselt inget lefoglalni, pontosan megjelölve a lefoglalás napját és óráját, továbbá azt a napot, amelyen az inget a gyermekről levetették, mindezek mellett persze azt a napot és órát is, amelyben a szülők állítása szerint a cselekmény történt. Az ing és más ruhadarabok lefoglalásának

— amelyek a cselekmény idején a gyermeknél voltak — azért is nagyon fontos, mert sokszor azok vizsgálata szolgáltatja a cselekmény egyetlen, de feltétlenül bizonyító tárgyi bizonyítékát. Rendszerint a közösülés a leánygyermekek nemi részén semmiféle változást nem idéz elő s hozzáértő, tárgyiagos szakértők vizsgálata, lelete teljesen nemleges szokott lenni. Magyarázója ennek az, hogy 12 éven aluli gyermekek nemi része annyira fejletlen, a szeméremrés, tehát a nemi részekbe vezető külső nyílás annyira szűk, hogy a rendes fejlettségű férfi merevedett tagja azon keresztül csak kiterjedt roncsolás mellett juthat. Rendszeresen pedig a tettesek nagyobb fokú erőnek alkalmazásától tartózkodnak, azért, mert a gyermek által jelzett nagy fájdalom, vagy pedig az a tudat tartja vissza őket, hogy a sérülések cselekményük árulói lesznek. A fentebbi okok miatt az egész cselekmény rendszerint csak a hímtagnak a combok közé helyezésében, a külső nemi részekhez való dörzsölésében merül ki, tehát látható és orvosi vizsgálattal megállapítható változásokat nem létesít.

Mint ahogy azonban az ondókiürítés ilyen körülmények között is történhet és rendszeren történik is, ennek megállapítása döntő bizonyítékot szolgáltatathat. Ezért mindig első kérdése legyen annak, aki először értesül a cselekmény gyanujáról, hogy meg van-e még az a ruházat, amelyet a gyermek a cselekmény idején hordott és hogy az eredeti állapotában van-e? Ha meg van, haladéktalanul le kell foglalni. A lefoglalást feltétlenül csak hatósági személy teljesítse a helyszínén. Ezt a figyelmeztetésemet az a körülmény indokolja, hogy egy esetben, amikor maguk a hoz-

zátartozók kapták a felszólítást, hogy az inget beszállítsák, azt vastag terpentinnel beken-ték, hogy ondót utánozó nyomokat idézzenek elő rajta.

Különösen erős hangsúlyozással kell ki-emelnem, hogy az ondóra irányuló vizsgálat csak akkor bizonyító, ha nagyítóüveggel — mikroskoppal — végeztetik és ez a vizsgál-lat az ondó jellegzetes elemeit az ondó-szálcákat feltalálja. Szabadszemmel vagy kézi nagyítóüveggel végzett vizsgálat egy-általában nem bizonyít semmit s annak eredményét bizonyítékként elfogadni nem lehet és nem szabad, mert nyálka és egyéb anyag is lehet az ondóhoz hasonló s a leg-különbözőbb anyagok idézhetnek elő ruha-darabokon a beszáradt ondófoltokhoz há-sonló foltokat. Viszont nagyítóüveg hasz-nálata nélkül azt, hogy egy ruhadarabon, vagy akár a sértett testen ondónyomok nem lennének, kizárni nem lehet. A vizsgálat eléggé egyszerű, mindazonáltal nem olyan, hogy azt minden orvostól meg lehetne köve-telni. Sajnos, az ondónyomok által szolgál-tatott bizonyítékok a gyakorlatban úgy erő-szakos közösülés eseteiben, mint más ha-sonló esetekben sokszor elkallódnak, pedig azok — ha megszereztettek volna — számos olyan esetben, amelyben a cselekménynél férfi tagja szerepelt, a cselekményt beigazol-hatták volna. Tisztázhatók lennének ilyen úton állatokkal való fajtalankodás esetei is, mert nagyítóüveggel végzett vizsgálattal az emberi ondót az állatok ondójától rendsze-rint meg lehet különböztetni. Kivételesen megtörténik, hogy az ondó nem ruhadara-bokra, hanem más tárgyakra, pl. padlóra jutott. Ha azt a hatóság véletlenül friss,

tehát folyékony állapotban találja és az illető tárgyat magát lefoglalni nem lehet, a gyanus nyálkát ablaküvegre, vagy bármily más, akár domború, akár szögletes üveg-cserépre kell reakenni és beszárítani. Ilyen módon még élő ember, vagy élő állat tes-tén levő gyanus nyálkát is fel lehet fogni üveglemez odanyomásával. Ha a gyanus nyom beszáradt, azt lekaparással is meg lehet őrizni. Így pl. kőpadlóról a rászáradt ondót egy üvegcsereppel kell lekaparni és az így nyert port kell félretenni.

Minden erőszakos közösülés esetében, illetve minden szemérem elleni olyan bün-cselekmény esetében, amelyet személyen kö-vetnek el — s így a serdületlen leánygyer-mekeken elkövetett nemi merényletek esetei-ben is — rendkívül nagy jelentősége lehet annak, hogy a sértett hozzátartozói távol-létében kérdeztessék ki. Ha a gyermek mel-lett ott áll a szigorú anya, aki gyermekéből a bűncselekmény meséjét kikényszerítette, az nem fogja az igazat megmondani, hanem csak azt ismétli, amit kikényszerítettek be-lőle. Néha a gyermek viselkedése is gyanu-ját kelti a betanításnak. Erre gyanakodha-tunk, ha a gyermek szajkó módjára mindig ugyanazokkal a szavakkal ismétli a történ-teket, mintha a leckét mondaná fel. Gyanus az is, ha a gyermek olyan kifejezéseket használ, amelyeket ő nem ismerhet, pl. kö-zösülésről, nemi részről, himveszőről stb. beszél. Egy bizonyos fokú betanítás termé-szetesen nem zárja ki a cselekmény meg-történtét s ezért a tárgyi bizonyítékokra kell nagy súlyt helyezni. Minthogy pedig ilyeneként nagyon gyakran kizárólag csak az ondónyomok szerepelnek, ismételnem kell

azt a figyelmeztetést, hogy azokat a tárgyakat, amelyekben jelen lehetnek, sürgősen le kell foglalni.

A magzatelhajtásról.

A nemi betegségek mellett, amelyek az emberek akaratától függetlenül idézik elő a szaporodás csökkenését egyrészt a férfi nemző és a nő fogamzóképeségének megszüntetésével, másrészt a magzat méhenbelüli halálának előidézésével lényeges szerepe van a szaporodás arányszámának kedvezőtlen alakulásában az emberek akaratának is, amely arra törekszik, hogy a nemi ösztön kielégítése a szokásos természetes következményekkel, a terhességgel együtt ne járjon, illetve ha létesül is terhesség, az élő gyermeket ne eredményezzen. Ennek a törekvésnek eszközei a közösülés időelőtti félbeszakítása, annak fajtalankodással való helyettesítése, igen nagy mértékben a fogamzást akadályozó szerek és eszközök használata, végül szintén nagy mértékben a magzatelhajtás is. A fogamzást akadályozó tárgyak részint a férfi, részint a nő számára készülnek. A férfiak által használt óvszerek rendszeren gummiból, halhólyagból, állati bélből készült hárttyák, amelyek beburkolva a hímtagot, egyrészt az ondónak kijutását, másrészt a nő nemi szervével való közvetlen érintkezést is akadályozzák és így a nemi betegségekkel való ragályozás ellen is védelmet adhatnak. A nők által használt óvszerek rendszeren az utóbbi célt nem szolgálják, tehát kizárólag a termékenyülés megakadályozása érdekében vétetnek igénybe. Forgalomba-

hozatalukat miniszteri rendelet tiltja.* Szerepelnek a női óvszerek között összepréselt szivacsok, amelyek a hüvelybe betolva, a méh szája elé helyeztetnek, hogy az ondó bejutását akadályozzák, továbbá gummiból vagy más hárttyából, esetleg fémből készült kis sapkák, amelyek a méhnek a hüvelybe belógó végére helyeztetnek szintén azért, hogy az ondóbejutás lehetlenné váljék. Használják a fogamzás megelőzése céljából gyógyszereket is folyadékok, porok, labdacok, pasztillák képeben. A folyadékok befecskendezése fecskendővel, a porok befúvása fújtató labdákkal történik, amelyek különböző nevek alatt, sokszor mint speciális eszközök hozatnak forgalomba. Amennyiben az illető gyógyszerek erősebb hatású, fertőtlenítésre is alkalmas anyagokat tartalmaznak, rájuk foghatják, hogy a nemi beteg-

* A m. kir. belügyminiszter 1901. évi szeptember hó 26-án 50981. sz. rendelete a női termékenységgel szembeni védekezésről, legfőbbként a női óvszerek nevezetű szerek és készülékek forgalmának tilalmazása tárgyában.

1. Minden olyan erőművi készüléknek, vagy vegyi anyagokból összeállított készítménynek, mely a női nemi csatornába való bevezetés, vagy a méh szájadékának befedése által a női termékenységgel szembeni akadályozására szolgálhat, az ország területén való forgalombahozása, eladása, illetve külföldről való behozatala tilos.

2. Hasonló tilalom alá helyezett bármely más szert, készítményt és készüléket is, ha az a női termékenységgel szembeni megakadályozásának célzatával hozatik a piacra.

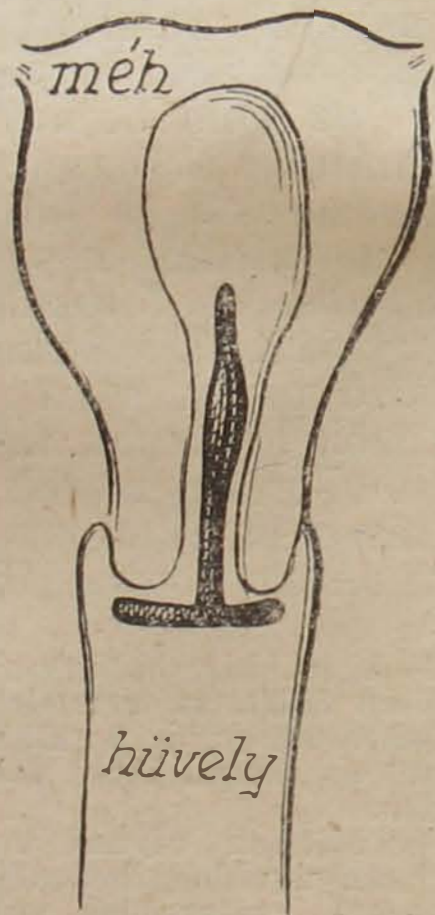
3. Ezen tilalom megszegése az 1879. évi XL. t.-c. 1. §-a értelmében kihágást képez és 15 napra terjedő elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

4. Ezen tilalom nem érinti az ilyen készülékek és eszközök forgalmát akkor, ha azok mint gyógyeszközök, írásbeli orvosi rendeletre, vagy utasításra orvosi műszerészek által készítettnek, illetve kiadatnak.

ségek ellen vannak hivatva védelmet szolgáltatni, a tulajdonképeni fő cél azonban az ondószálcák megölése, tehát a fogamzás megakadályozása. Legújabban mindinkább terjed az úgynevezett csapos óvszerek (pessariumok) használata.

1. ábra.
Csapos óvszer
($\frac{1}{2}$ nagyság).

2. ábra.
Méhhüvely
($\frac{1}{2}$ nagyság).

Ezek egy korongalakú, kb. 20 filléres (l. az 1. ábrát) nagyságú lapból állanak, amelynek egyik oldala közepéről egy néhány centiméter hosszú és kb. lúdtoll vastagságú egyik oldala felé görbülő csap emelkedik ki, amelyet a méhszájon keresztül a méh belsejébe kell betolni (l. a 2. ábrát.). Rend szerint a bevezetett eszközt a nő heteken, hónapokon át, esetleg állandóan magában

hordja. Rendeltetésük tulajdonképen az volna, hogy az ondónak a méhbe való bejutását megakadályozzák. Ezt a célt azonban csak korlátolt mértékben szolgálják, mert az ondószálcák rendkívül kicsinységük mellett a csap mellett is bejuthatnak a méhbe és fogamzásnak lehetnek előidézői. Még inkább jelentkezik hatásuk a fogamzás bekövetkezése után, mert viselésük a méhet állandóan izgatja, abban gyuladást létesít, amely már a terhesség legelején elvetéléshez vezethet. Ezért az illető eszközt joggal sorolhatjuk a magzatelhajtásra alkalmas eszközök közé és pedig olyan eszközei közé, amelyek a nőre nézve is veszedelmekkel járhatnak. Ezért kívánatos volna az ilyen óvszerek terjesztésének lehetőleg erélyes üldözése és megakadályozása. Nemrégén is boncoló asztalra került egy szerencsétlen fiatal nőnek a holtteste azért, mert a csapos pessarium, amelyet az illető hordott, a méhet felsebezte s ebből halált okozó vérmérgezés fejlődött. Mindezeket a különböző óvszereket, köztük a csapos pessariumokat kereskedésekben könnyen be lehet szerezni, sőt azokat ügynökök elviszik az ország legféltreesebb részébe is, olyan helyekre, ahol addig a szaporodás megakadályozásának eszközeiként csak a közösülés félbeszakítása és a magzatelhajtás szerepelt. Nagyarányú elterjedésük mellett azonban annak bizonyítójaként, hogy a társadalom rohamosan halad a pusztuláshoz vezető züllés útján, a magzatelhajtások is egészen meglepő arányokban szaporodnak.

Pontos számadatokkal a magzatelhajtás gyakorisága tekintetében — az esetek nagy tömegének titokban maradása mellett — nem

rendelkezünk, de szomorú bizonyítékot szolgáltat a sűrű előfordulásra az a körülmény, hogy míg a háború előtt havonta egy-kelet áldozata a magzatelhajtásnak került a törvényszéki orvostani intézet bonctermébe, jelenleg még napok is vannak olyanok, amelyeken egynél több szerencsétlen áldozat holtteste kerül boncolásra. Az esetek szaporodásában a gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása mellett igen lényeges befolyása van a léhaságnak, az erkölcsök lazulásának, amely megnyilatkozik a szabad szerelem hirdetése mellett a nő abbéli jogának hangoztatásában, hogy ő a benne fejlődő magzattal szabadon rendelkezzen. Ez a követelés legújabbban is jelentkezett az osztrák, a cseh nemzetgyűlésen benyújtott javaslatokban, amelyek a magzatelhajtásra vonatkozó büntető intézkedések törlését szorgalmazták. A megélhetési viszonyok megnehezedésének befolyása jelentkezik újabbban abban is, hogy amíg régen sűrűn szerepeltek a magzatelhajtók között különleges szakértelemmel nem rendelkező egyének, kuruzslók, ma gyakran azok vállalkoznak a méhmagzat megölésére, akiknek kötelességük épen az élet fentartása és megmentése lenne, akik erre mint bábák, orvosok esküt is tettek. Az utóbbiak felhasználják a bíróságok által elismert azt a jogot, hogy az orvos végszükség esetében megölheti a magzatot, elhajthatja azt, ha az anyának életét csak ezen az áron lehet megmenteni. Erre a jogra támaszkodva, ma sajnos, bünszövetkezetek alakulnak, amelyek egyik tagja bizonyítványt állít ki arról, hogy a terhesség a nőnek életét veszélyezteteti s ezzel az illetőt elküldi a szövetkezet másik tagjához,

aki minden további aggodalom nélkül elvégzi a terhességet megszüntető műtétet. Ha a dologból baj lesz, készen áll az a védekezés, hogy orvosi konzilium állapította meg az anya életveszedelmét. Ezzel az összejátszással szemben az igazságot megvédelmezni nagyon nehéz a törvényszéki orvosnak, kivált ha — mint rendszeren — az eset hetek, hónapok múlva kerül elébe.

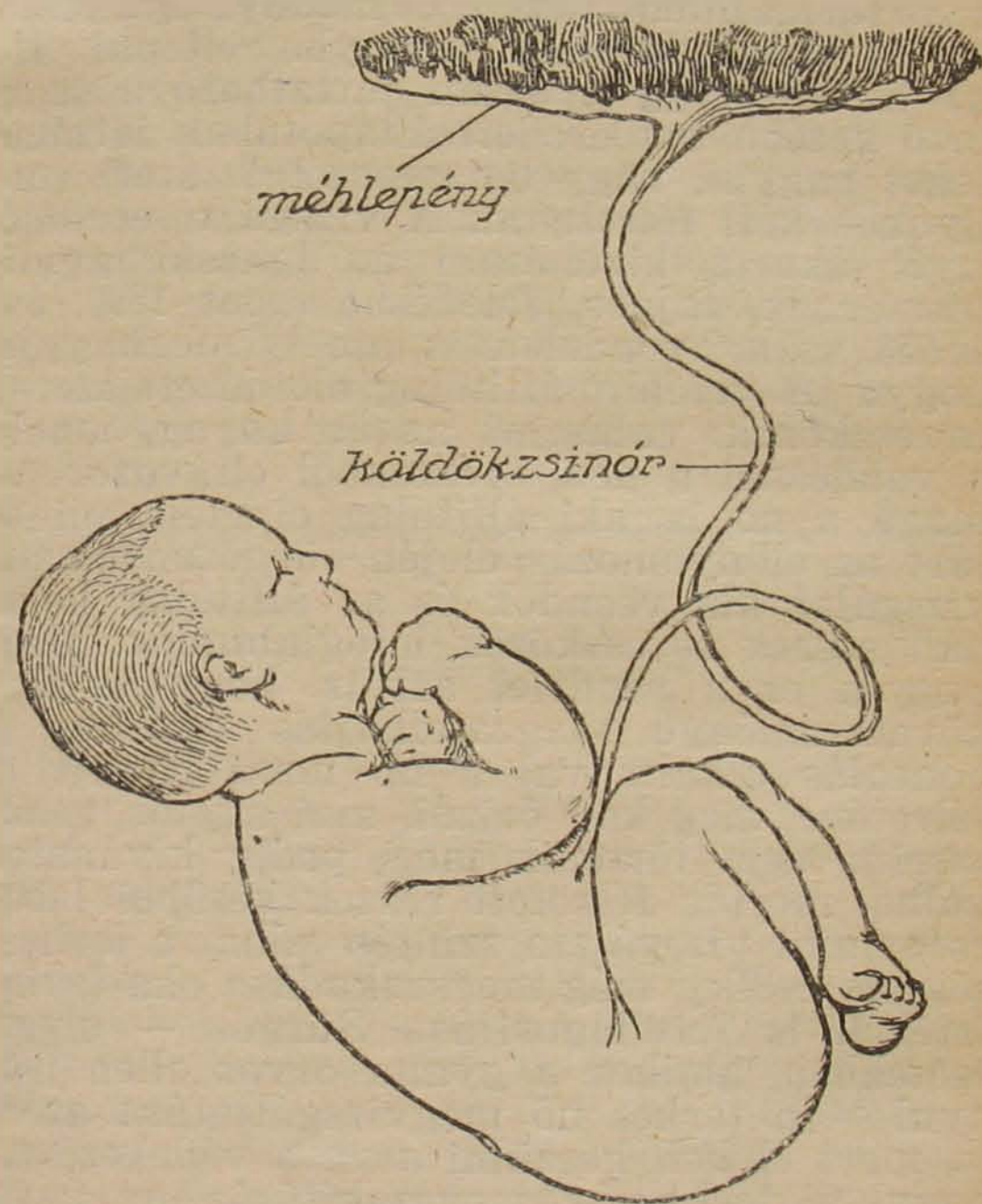
Az tény, hogy vannak betegségek, melyek a terhesség előrehaladásával súlyosabbá, esetleg életveszélyesekké is lesznek, de ezeknek czáma a terhességek összes számához viszonyítva elenyészően csekély. Joggal mondta a németek egyik legnagyobb szülész-tanára, Fritsch, alaposan gyanusnak annak az orvosnak az eljárását, aki egyetlen esztendő alatt hétszer került a saját szavai szerint „abba a kényszerhelyzetbe“, hogy a terhességet meg kellett szakítania. Az orvosoknak túlnyomó nagy többsége ilyen „kényszerhelyzetbe“ évek hosszú során át folytatott gyakorlatában sem kerül, s becsületes orvos, ha találkozik is esettel, amelyben mérlegelnie kell, hogy a terhesség nem veszélyezteti-e az anya életét, az ügyet saját lelkiismerete megnyugtatóval többnyire elintézheti azzal, hogy a beteget kórházban helyezteti el, ahol mód van az alapos megfigyelésre és mód van a terhesség megszakítására is, ha erre igazán kényszerítő okok forognak fenn. A kórházban való elhelyezésről az orvos annál inkább gondoskodhat, mert ritka kivételes esetektől eltekintve, a terhesség megszüntetése — ha egyébként indokolt és szükséges is — nem sürgős s a késedelem veszedelemmel nem jár. Épen azért, még az esetben is, ha a ter-

hes nőnek kórházba küldésére nincsen mód, az orvosnak van ideje arra, hogy akár más kartársakkal való együttes vizsgálat, de még a beteg környezete útján is megszerze azokat az adatokat, amelyek eljárásának indokolt voltát a bíróság orvosszakértői előtt szembetünövé teszik. Már egymagában az a körülmény, hogy az orvos nem igyekezett hirtosítani és megszerzeni azokat a bizonyítékokat, amelyek eljárása helyességét bizonyítják, gyanus, valami gyanus az is, hogyha olyan esetben, amikor semmiféle indoka nem forgott fenn a titkolózásnak, a műveletet titokban végezték. Sajnos, a gyanu még nem bizonyíték és az utóbbi megszerzésének nehézsége számos esetben meddővé teszik a hatóságok és a melléjük szegődött orvosok legjobb igyekezetét. Az előforduló magzatelhajtás eseteinek számához viszonyítva a bíróság elé kerülő eseteknek száma elenyészően csekély, s az utóbbiak között is a bizonyítás nehézségei miatt elenyészően csekély azoknak a száma, amelyekben a bűnösök jól kiérdemelt büntetésüket megkapják. A bizonyítás nehézségeinek véletem betudni azt, hogy néha egyes hatóságoknál éppen a magzatelhajtás üldözése körül bizonyos csüggedés, kifáradás jelentkezik. Kórházi osztály vezetőjétől hallottam, hogy ő bizony a jövőben a gyanus eseteket nem fogja bejelenteni, mert egy párszor megtette és a tetteket a bíróság mégsem ítélte el; értesültem arról is, hogy néha a vádhatóságoknak egyes tagjai, orvosok ellen felmerült gyanu esetében beérik egyszerűen annak a kérdésnek szakértői megválaszolásával, hogy az orvosi bizonyítványban említett betegség indokoltá

tehet-e a terhesség megszakítását, de annak megállapítására, hogy a betegség tényleg fennállott-e és hogy milyen fokú volt, indítványt nem terjesztenek elő. Pedig éppen ennél a fontos kérdésnél a csüggedés nem helyén való, mert itt is megvalósulhat a közmondás, hogy a korsó addig jár a kútra, amíg eltörik. Ha a magzatelhajtás gyanujába keveredett egyén ellen a gyanu egyszer, kétszer, vagy akár többször is be nem igazolható, akadhat egy újabb eset, amely a hiányzó bizonyítékot meghozza és ezzel módot ad arra, hogy azok a gonosztevők, akik mások szerencsétlenségét aknázzák ki anyagi előnyök megszerzésére, legalább egy időre gyilkoló munkájukban megakadályoztassanak. A csüggedés helyett éppen itt kívánatos a hatóságok kitartó érdeklődése, a bizonyítékoknak lehetőleg teljes és lehetőleg gyors beszerzése. Tárgyilagos bizonyítékokat szolgáltató anyag a vizsgálat számára a terhes nő, a méhből kikerült anyag és a cselekménynél szerepelt anyagok, eszközök, tárgyak. Mindeneknek megszerzése sürgős, mert az idő múlása értéküket fokozatosan csökkenti. Azt, hogy egy nő terhes volt — feltéve, hogy érett gyermeket szült — rendszeren évek, sőt évtizedek múlva is meg lehet állapítani, de azt, hogy a terhesség második, harmadik hónapjában elvetélt, csak egy-két héten belül lehet tárgyilagos bizonyítékokkal meghatározni. Minél fejlettebb a terhesség, tehát minél nagyobb volt a magzat, annál hosszabb idő múlva lehet a születést bizonyítani, minél korábban áll be az elvetélés, annál kevésbbé maradnak vissza bizonyító jelek. Minthogy pedig tapasztalat szerint a legtöbbször magzat-

elhajtás a 3-ik és 4-ik hónapban végeztetik. a fennállott terhességet, tehát a lefolyt vetélést csak az az orvosi vizsgálat állapíthatja meg, amely rövid idővel, 1—2 héttel az elvetélés után végeztetik. Ugyanez áll a magzatelhajtásnál esetleg létrejövő sérüléseket illetőleg, amelyek többnyire jelentéktelenek, 1—2 hét alatt meggyógyulhatnak. Sürgős a méhből kiürült anyagnak megvizsgálása is, amely a terhesség első időszakában puha, nedvdús s ezért feloszlásnak és így megsemmisülésnek könnyen esik áldozatául. Megszerzésére mindig nagy gondot kell fordítani s magzatelhajtás gyanújának esetében mindig az legyen egyik első kérdés, hogy mi történt a méhből kiürült anyaggal. Bizonyítékot szolgáltathatnak a nő ruházatán, ágyneműin feltalált vérnyomok, az az anyag, amelyet eldobott, elásott. Ha a kiürült anyagban magzat is volt, ennek apró csontocskái még előrehaladott rothadás esetén is feltalálhatók. Lényeges alkotó részei a méhgyümölcsnek a magzaton kívül a méhlepény és azok a hárttyák is, amelyek a magzatot a méhben körül veszik. A terhesség alatt ugyanis a magzat egy vízzel telt hólyagban fekszik, amely egy helyen húsos korong közvetítésével (a méhlepény, a gyermek mása) van a méhvel összetapadva (l. a 3. ábrát). A vetélés és szülés úgy szokott végbemenni, hogy a hólyag megpukkad, szakadásán keresztül a magzat kiürül, maga a hólyag és a méhlepény pedig csak később, esetleg órák, sőt napok, kivételesen még hosszabb idő múlva ürül ki. Ezeknek a részeknek megfelelő orvosszakértői megvizsgálása szintén szolgáltathat feltétlen bizonyítékot az elvetélésre, de a

vizsgálat eredményessége szempontjából annak gyors elrendelése, de legalább is a feltalált anyagnak olyan kezelése szükséges,

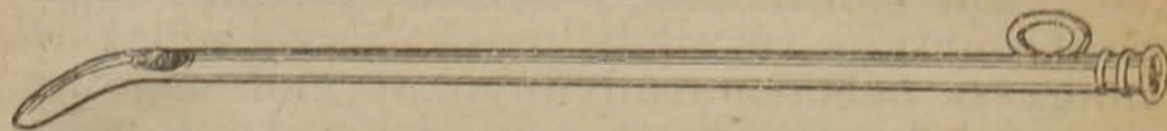
3. ábra.

amely annak további romlását akadályozza. Ágyneműn, ruhaneműn lévő vért, ha mód van rá, becsomagolás előtt levegőn ki kell szárítani, mert ha nedvesen csomagoltatik

el, penészedés, rothadás indul meg rajta. Célszerű a méhből kiürített anyagot híg borszeszben vagy a gyógyszertárban kapható formalinnak tízszeres mennyiségű vízzel felhígított oldatában, edénybe eltenni. Ha az illető anyag gyorsan juttatható a szakértő kezébe, azt eredeti állapotában is meg lehet hagyni, vagy borszesszel áztatott rongyokba kell félretenni. A vizsgálat eredményét akarta biztosítani az igazságügyminiszternek, sajnos, feledésbe ment 1890. évi 44.653. számú rendelete is, amely meghagyja, hogy: „A vetélést állítólag előidézett szerek és eszközök, valamint az az anyag, amely a vetelésnél a nemzőrészekből eltávozott és maga a nő is, aki állítólag elvetélt, mindjárt az előnyomozás elején sürgősen orvosi vizsgálat alá veendő és az állítólag használt szerek és eszközök lefoglalandók. Meghagyja ez a rendelet azt is, hogy halálos következményű magzatelhajtás esetében a boncolás alkalmával a nő nemi részeit is félretéve, meg kell őrizni, ami sajnos, rendszerint nem történik meg, pedig kívánatos volna, mert a félretett részek későbbi laboratoriumi vizsgálata szintén adhat a terhesség, de esetleg még megszakadása oka tekintetében is felvilágosítást. Sürgős — olyan esetekben, amikor a gyanu orvos ellen irányul — a terhes nő megvizsgálata azért is, mert el kell készülni arra a védekezésre, hogy a terhesség megszakítását az anya betegsége tette szükségessé és az állított betegség iránti tájékozódást sokszor csak rövid idővel az elvetelés után végzett vizsgálat biztosíthatja.

Sürgős a bűnjelekként szereplő szerek és eszközök lefoglalása is egyebek között azért,

mert ha a tetteseknek eszébe jut, hogy esetleg házkutatás fog történni, a bűnjelek eltittezéséről gondoskodhatnak. Minthogy ismételtén találkoztam esetekkel, amelyekben a gyanúsított birtokában talált feljegyzések is bizonyították a magzatelhajtással való foglalkozást, szükségesnek tartom ezekre is felhívni a figyelmet. Orvosok lakásán végzett házkutatás — az esetleges feljegyzések megtalálásán kívül — rendszerint eredményt nem ad, mert az elvetelés előidézésére használt eszközök olyanok, amelyek gyógykezelés céljait is szolgálják. Annál inkább járhat eredménnyel bábák lakásán végzett ház-

4. ábra.
Női catheter (1/2 nagyság).

kutatás, mert a bábának gyógykezeléssel, operálással nem szabad foglalkoznia, s mesterségének folytatásához csak meghatározott eszközökre és szerekre van szüksége. Tarthat a baba, sőt tartania kell fertőtlenítő szereket, sublimátpastillákat, ibolyaszínű folyadékot vagy az annak elkészítésére szolgáló sötétbarnás ibolyás jegeceget (kalium hypermangan), de sáfrányra, fahéjszeszre, borókafenyőágakra, vagy másfajta növényi anyagokra nincs szüksége. Táskájában kell lennie egy ollónak a köldökzsinór elvágására, cseppentő üvegnek, amellyel az újszülött szemébe fertőtlenítő (pokolkő) oldatot csepegtethet és táskájában kell lennie egy női katheternek is, hogy azzal a szülő nő vizeletét szülés után el tudja venni. Ezeket

azért kellett felemlítenem, mert egy pár esetben bűnjelként ezt az eszközt is indokolatlanul lefoglalták (l. 4. ábrát). A női katheter fémből készült 16 cm. hosszú, üreges pálcika, amely ledomborodott végén ablakkal van ellátva. Tarthat a bába irrigátort (üveg, vagy pléhből készült edényt, amelynek alsó részére gummicső van illesztve, végbélfecskendőt, de felszerelésében nincs helye kötötűknek, horgolótűknek, meghegyezett gyökérdaraboknak, pálcikáknak, hosszú, kemény férfi-kathetereknek stb. Minthogy az illető bűnjeleken a szakértőknek vérnyomokat, továbbá a magzat testével való érintkezés jeleiként tapadva maradt hártyás részeket, magzati szőrszálakat, magzati bélsármaradványokat kell nagyító üveggel keresniök, a bűnjeleket kellő gondossággal úgy kell csomagolni, hogy azokról semmi le ne dörzsölődjék, de természetesen, hogy utólag se jusson azokra semmi. Ha mindaz, ami egy magzatelhajtás esetében megtörténhet, tényleg megtörténik, az orvosi vizsgálat többnyire eredményes lesz.

Az ember halála.

A halál kérdése, amely nemcsak az egyént, de a társadalmat is közeli érinti, súlyos kötelességekkel terheli az államot is a közigazgatás, közegészségügy és az igazságszolgáltatás terén. A csendőrségnek kivált az utóbbi téren — mint az igazságszolgáltatás segítő társának — vannak nagyfontosságú teendői a halálesetek körül folyó eljárásban. Bármennyire igyekszik is a törvényhozó, hogy a bűncselekmények bizonyítását bírói kezekbe tegye le, számtalan eset-

ben kizárólag csak a csendőrség munkája deríti fel a bűncselekményeket és ez biztosítja a tettesek számára a megérdemelt büntetést. Számtalan esetet említhetek évtizedekre terjedő tapasztalataimból, amelyekben kizárólag a csendőrség ébersége, kötelességtudása, szívós kitartása derített fel nevezetes bűntényeket még akkor is, amikor a halottkémelés és a holttestnek nyomozással kapcsolatos orvosi megfigyelése, de, sőt még a boncolás sem tudta a felmerült gyanút beigazolni. De nemcsak ilyen eseteket, hanem sokszor láttam olyan eseteket is, amelyekben a csendőrség lelkiismeretessége, tárgyilagossága, olyan adatokat gyűjtött, amelyek teljes határozottsággal eloszlatták a halottkémelés és az orvosi vizsgálat által felvetett, vagy megerősített gyanút. Ezért bármennyire nehéz is a csendőrségnek függetlenné tenni magát az orvosi megállapításoktól, tapasztalataim alapján azt a tanácsot kell adnom, hogy mindig egyforma súlyal és komolysággal keresse a bűntény mellett és az ellene szóló adatokat és ha elsősorban kötelességszerűen az orvosi megállapítás által kijelölt irányban is halad, ne hagyja figyelmen kívül az ügynek oldalágait, mert lehet, hogy épen azokon van az igazság. Ismeretlen okból beállott halál esetében, amikor elsősorban azt kell eldönteni, hogy a halál természetes okokból állott-e be, vagy külső behatásoknak volt a következménye, az utóbbi esetben pedig azt kell meghatározni, hogy gyilkosság, vagy öngyilkosság történt-e, hogy a halál az elhaltnak, vagy másnak gondatlansága folytán állott-e be, vagy pedig véletlen, illetve baleset következménye, a halottkémelés és a holttest szem-

léje nagyon nagy nehézségekkel küzd. Szám-
talan fajtája van az erőszakos halálnak,
amely a holttesten kívülről észlelhető jelen-
ségekkel nem jár. A fulladásos halál külön-
böző fajtáit, a koponyacsontrepedést, a mér-
gezések nagy tömegét a holttest külső vizs-
gálata útján felismerni nem lehet s a holt-
testnek felboncolása is bőséges gyakorlottsá-
got és tapasztalatokat igényel s még an-
nak eredménye sem mindig szentírás. Kné-
zen, Hódmezővásárhelyen, de egyebütt is tö-
megesen kerültek a temető földjébe alatto-
mos mérgezések áldozatai anélkül, hogy a
halottkémlés akárcsak gyanuját is felve-
tette volna a mérkezésnek és számtalan más
nevezetes bűnténynek áldozata is örökre
magával vitte volna titkát, ha a csendőrség
kötelességtudása azt ki nem ássa. Ahhoz
persze, hogy a csendőrség fontos feladatát
a halálesetek körül teljesíthesse, nem-
csak lelkiismeretesség, hanem a különböző,
gyanus halálesetek jelentkezésének módját
illető bizonyos tájékozódottság is szükse-
ges. Tulajdonképen minden halálesetre ki-
kellene a csendőrség figyelmének terjednie,
azzal a megfontolással, nem-e forog fenn a
halálet körül valamely gyanut keltő
tény. Sokszor a halálet lefolyása körül-
ményei is a helyes útra irányítják a meg-
fontolást. Áll ez különösen tömegesen felme-
rülő haláleteket illetőleg. Hogyha a halál
az emberek között nem válogat, ha egyfor-
mán elragadja a gyermeket és aggot, a férfit
és a nőt, okaként vagy járványos betegség,
vagy étellel való mérkezés feltételezhető; ha
csak gyermekek, fiatalok hálnak meg,
jogosult valamely ragályos gyermekbeteg-
ség feltételezése, ha a halottak között túl-

nyomó számmal felnött férfiak, korcsma-
látogatók szerepelnek, előtérbe kerül a fa-
szeszt tartalmazó italok fogyasztása, amely-
nek gyanuját megerősíti még az, ha az el-
haltak egyrésze látászavarról, megvakulás-
ról panaszkodott; ha a haláletetek ősszel, a
szilvapálinka főzésének befejezését követő
hetekben, hónapokban jelentkeznek, szóba
jön az a lehetőség, hogy talán a pálinka-
főző üstből ólom került az italba; ha java-
korbeli olyan nők hálnak meg nagyobb
számmal, akik koruknál fogva az anyaság
kötelességeit még teljesíthetik s kivált, ha
a halál okaként hashártyagyulladás, vér-
mérkezés szerepel, a magzatelhajtás gya-
nuja indokolt; ha szülönök pusztulnak el
néhány nappal, vagy 1—2 héttel a szülés
után, fenforog a lehetősége, hogy a bába
gondatlansága szerepelhet; ha a haláletetek
egy családra korlátozódnak, nyomozás tár-
gyává lenne teendő, nem-e ételfogyasztás-
nak voltak-e azok következményei. Szóba
jöhet ilyenkor a fűtés vagy gázvilágítással
kapcsolatos széngázmérkezés is, amely indo-
kolt akkor is, ha a haláletetek egy házban,
vagy egy utca lakóinál ismétlődnek. Sokkal
nehezebb az eset körülményeiből a halál
okára nézve következtetni egyes számban
előforduló halál eseteiben. Ilyenkor a kö-
vetkeztetés már inkább megkívánja a külön-
leges orvosi szakismeretek meglételét s a
haláletetek tisztázását, a részletes helyszíni
szemle, a halott alapos vizsgálata, egyszóval
a tárgyi bizonyítékok kell hogy szolgálta-
sák. A tárgyi bizonyítékok megszerzése, azok
felkutatása, megőrzése körül a csendőrség
nek is rendkívül fontos kötelességei vannak,
amelyeket eddig is számos esetben fényes

sikerrel teljesített. A magyar embernek igaz örömeivel és büszkeségével láttam egyes csendőrörsök tényvázlataiban a kötelességteljesítés komoly igyekezetét, a magyar embernek józan következtető képességét megnyilvánulni. Számtalan esetben épen a csendőri tényvázlat lett az ügynek legfontosabb okmánya, az, amelyen annak további adatai kiépültek. Épen ez a tapasztalatom teszi kötelességemmé azt is, hogy egy bizonyos hiányosságát a tényleírásoknak, amelyet néha észleltem, megemlítsék. Ez a hiányosság abban mutatkozott, hogy egyes tényvázlatokban a nyomozás megkezdésének, bevégezésének és egyes megállapításainak időbeli sorrendje nem volt a kellő pontossággal megjelölve. Pedig sokszor még az orvosi vélemény szempontjából is kívánatos, hogy ne csak a nyomozás megindulásának és befejezésének ideje, hanem annak lefolytatása közben végzett cselekmények sorrendje is ismeretes legyen. Fontos lehet, pl. annak megemlítése, hogy pontosan mikor találták meg a gyermek holttestét, hogy mikor állott elő a gyanu egy bizonyos nő ellen, hogy mikor vizsgálta azt meg orvos, mikor foglaltattak le egyes bűnjelek stb.

Végül még egyet. Többször védekeznek az eljárás későbbi során egyes terheltek azzal, hogy a beismerést a nyomozó hatóságok kényszereszközök alkalmazásával erőszakolták ki. Tudom, hogy ez rendesen rágalom, a terhelt védekezésének célszerűnek tartott eszköze s akárhányszor magam is kerültem abba a helyzetbe, hogy a csendőrséget megvédelmezhettem a bántalmazás indokolatlan vádjá ellen, de nem hallgathatom el, hogy olyan esetekkel is találkoztam, amelyekben

a gyanúsított beismerése teljesen összevágott a később — magasabb orvosi fórumok előtt — helytelennek bizonyult orvosi véleményel s így bennem is önkénytelenül megfogamzott az a gyanu, hogy a kényszerítő eszközök állításának lehet valami alapja. Ilyenkor persze az orvosi vélemény helytelenségének megállapítása maga után vonja a csendőrség előtti beismerés, tehát a csendőrség munkájának megsemmisülését. Ennek pedig nem szabad megtörténnie, mert ez nemcsak az ügyben szerepelő csendőrök, hanem az egész csendőrség tekintélyét sérti, erre a tekintélyre pedig szegény hazánknak végtelen nagy szüksége van. A nyomozás eredményessége nem a bűntény bizonyításán, sem hiányának megállapításán nem fordul meg. Eredményes az a nyomozás, amely az igazságot állapítja meg. Hányszor kerül a gyógyító orvos is abba a helyzetbe, hogy legjobb igyekezete mellett sem tudja betegét meggyógyítani, hányszor kerül az ügyész, a vizsgálóbíró abba a helyzetbe, hogy az ítélő bíró felmenti azt, akit ők bűnösnek elébe állítottak s ezért eljárásuk nem volt eredménytelen, nem volt hiábavaló, ha becsületes kötelességteljesítéssel járt. Kényszereszközökkel az igazságot kideríteni nem lehet. Ha néha meg is történik, hogy ilyenek a valóban bűnöst törlik meg, ép úgy megtörténhet, hogy ártatlant kényszerítenek olyan vallomásra, amely a tényeknek meg nem felel. Az, aki kényszerítő eszközök alkalmazásában hibásnak érzi magát, — ha becsületes ember — egész életére súlyos lelkiismereti nyugtalanyságot vállal magára, bajoknak, veszedelmeknek teszi ki fejét, ezzel szemben öntudatos büszkeséget érez-

het az, aki kényszerítő eszközöktől tartózkodva, kitartással, önfeláldozással, tárgyilagos bizonyítékokkal deríti fel az igazságot.

Fényesen tündöklő intézmény volt a csendőrség a multban, fényesen teljesíti ma is kötelességét s hogy a jövőben még fényesebbé legyen, tagjai tudásán, kötelességérzetén és mindenekfelett igazságszereteten fordul meg.

Nagy volna az örömem, ha ehhez, sajnos, hosszúranyúlt, de ahhoz viszonyítva, amit szerettem volna még elmondani túlságosan rövid cikkemben szerencsétlen hazánk érdekében valamelyest hozzájárulhattam volna.

AZ — AEG-MIGNON IRÓGÉP

A CSENDŐRSÉG KEDVELT IRÓGÉPE

ELŐNYEI :

1. rendkívüli olcsósága,
2. könnyű és kényelmes kezelhetősége,
3. azonnali és állandó látható írása,
4. egyenletes és tiszta írása,
5. nagy átütőképessége (15 átütés egyszerre),
6. egyszerű, szolid, erős kivitele, miáltal a javítások feleslegessé válnak.

Havi 150 000 K részletfizetés ellenében kapható

az

UNIO MAGYAR VILLAMOSSÁGI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

Budapest, VI., Andrásy-út 15.